

PREZYDENT MIASTA KROSNA

SPRAWOZDANIE

z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Krośnie za rok 2022

Krosno, marzec 2023 r.

W Gminie Miasto Krosno według danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 31 grudnia 2021 r. (ostatnie opublikowane dane demograficzne roczne GUS) zamieszkuje 45 463 mieszkańców, w tym:

- kobiet - 24 095,
- mężczyzn - 21 368.

Krosno należy do rejonów o niższej stopie bezrobocia, jednakże bezrobocie stanowi jedną z przyczyn trudnej sytuacji materialno – bytowej osób objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie. Z danych sprawozdawczych Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie, na dzień 31 grudnia 2022 r., stopa bezrobocia wynosiła – 2,5 % i powiększyła się w porównaniu z grudniem 2021 r. o 0,1 pkt procentowego. Porównawczo, stopa bezrobocia badana w tym samym okresie, w powiecie krośnieńskim wynosiła 7,8 % i powiększyła się w porównaniu z rokiem 2021 o 2,3 punktu procentowego. Na dzień 31 grudnia 2022r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 720 osób, w tym: kobiet - 387, mężczyzn - 333. Z ogólnej liczby osób bezrobotnych: z prawem do zasiłku było 105 osób, w tym 62 kobiety, bez prawa do zasiłku było 615 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Krosna. Z uwagi na fakt, że Krosno jest gminą o statusie miasta na prawach powiatu, Ośrodek wykonuje zadania pomocy społecznej należące do właściwości gminy i do właściwości powiatu.

Wykonując zadania własne gminy i powiatu w zakresie pomocy społecznej Ośrodek kieruje się ustaleniami Prezydenta Miasta Krosna i nadzór nad wykonaniem tych zadań sprawuje bezpośrednio Prezydent Miasta Krosna. Judykatura uważa, że chodzi tutaj o instrukcje i polecenia wydawane w formie zarządzeń. Wykonując zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej Ośrodek kieruje się ustaleniami przekazanymi gminie przez Wojewodę Podkarpackiego, który sprawuje nadzór i kontrolę nad wykonywaniem tych zadań. Dodatkowo, Wojewoda Podkarpacki sprawuje nadzór i kontrolę nad jakością wszystkich wykonywanych usług, świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej przez Ośrodek oraz zatrudnianiem pracowników socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie powstał w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, ale realizuje również inne zadania zlecone lub własne gminy. W roku 2022 wykonywał następujące zadania, inne niż pomoc społeczna, w tym z zakresu: wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczenia wychowawczego, wspierania kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, funduszu alimentacyjnego, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, zatrudnienia socjalnego, ustawy o Karcie Polaka, gospodarki lokalowej w postaci dodatków mieszkaniowych i energetycznych, dodatku osłonowego, a także ochrony środowiska poprzez program „Czyste powietrze”, dodatku węglowego, dodatku z tytułu innych źródeł ciepła. W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie Miejski Ośrodek realizował ponadto zadania wynikające z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W ramach swojej działalności MOPR prowadzi obsługę organizacyjno-administracyjną i księgową Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie miał następujące źródła finansowania:

- 1) dotacja budżetu państwa,
- 2) dotacja budżetu gminy/powiatu.

Na działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie na rok 2022 zaplanowano następujące środki finansowe:

Zaplanowana kwota ogółem		61 142 522,02
w tym:	ze środków budżetu państwa	41 953 662,58
	ze środków budżetu gminy	11 000 548,60
	ze środków z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	445 729,25
	ze środków budżetu innych powiatów	197 641,59
	z funduszu przeciwdziałania Covid-19	7 544 940,00

Z ogólnej kwoty zaplanowano na:

Zadania Gminy		59 595 419,48
Utrzymanie ośrodka		4 230 360,00
w tym:	środki budżetu państwa	582 470,00
	środki budżetu gminy	3 647 890,00
Zasiłki i pomoc w naturze		2 647 217,25
w tym:	środki budżetu państwa	2 501 198,00
	środki budżetu gminy	133 558,00
	środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	12 461,25
Dożywianie – posiłki i zasiłki na zakup posiłku lub żywności		812 074,00
w tym:	środki budżetu państwa	572 490,00
	środki budżetu gminy	239 584,00
Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (posiłki oraz 300)		303 808,00
w tym:	Środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	303 808,00
Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej		3 903 288,00
w tym:	środki budżetu gminy	3 903 288,00
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		68 479,00
w tym:	środki budżetu gminy	68 479,00
Wsparcie Rodziny i Piecza Zastępcza		211 614,00
w tym:	środki budżetu Gminy M. Krosno	211 614,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii		749 532,00
w tym	środki budżetu gminy	749 532,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne pokrywane od zasiłków stałych oraz uczestników CIS		125 943,78
w tym:	środki budżetu państwa	125 943,78
Świadczenia rodzinne i świadczenia alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne		16 956 665,00

w tym:	środki budżetu państwa	16 796 075,00
	środki budżetu gminy	31 130,00
	środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	129 460,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne		347 897,00
w tym	środki budżetu państwa	347 897,00
Dodatek osłonowy		3 049 580,00
w tym	środki z budżetu państwa	3 049 580,00
Dodatek węglowy		6 120 000,00
w tym	środki z funduszu przeciwdziałania Covid-19	6 120 000,00
Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania innych źródeł ciepła		1 424 940,00
w tym	środki z funduszu przeciwdziałania Covid-19	1 424 940,00
Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci		17 783 826,00
w tym:	środki budżetu państwa	17 783 826,00
Dodatek mieszkaniowy i energetyczny		587 804,85
w tym:	środki budżetu gminy	585 373,00
	środki budżetu państwa	2 431,85
Ośrodki wsparcia		164 935,00
w tym:	środki budżetu gminy	164 935,00
pokonać samotność – rozwój usług społecznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w Mieście Krośnie		10 656,60
w tym:	środki budżetu gminy	10 656,60
pokonać samotność – rozwój usług społecznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w Mieście Krośnie trwałość projektu		19 799,00
w tym:	środki budżetu gminy	19 799,00
Korpus Wsparcia Seniora		71 000,00
w tym:	środki budżetu gminy	71 000,00
Remont pomieszczeń na potrzeby utworzenia jadłodzielni		6 000,00
w tym:	środki budżetu gminy	6 000,00
Zadania powiatu		1 547 102,54
Placówki opiekuńczo-wychowawcze		65 200,00
w tym:	środki budżetu gminy	41 000,00
	środki budżetu państwa	24 200,00
Rodziny zastępcze		1 189 006,71
w tym:	środki budżetu gminy	875 510,00
	środki z innych powiatów	197 641,59
	środki budżetu państwa	115 855,12
Dział Interwencji Kryzysowej wraz z mieszkaniem chronionym		241 200,00
w tym:	środki budżetu gminy	241 200,00
Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		33 215,83

w tym:	środki budżetu państwa	33 215,83
Karta Polaka		18 480,00
w tym:	środki budżetu państwa	18 480,00

I. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna powinna, na miarę możliwości, doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata.

W 2022 r. kryterium dochodowe wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej 776,00 zł,
- na osobę w rodzinie 600,00 zł.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie, pomimo przekroczenia kryterium dochodowego, może być przyznany:

- zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, płatny z budżetu państwa,
- zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, płatny z budżetu gminy,
- specjalny zasiłek celowy, płatny z budżetu gminy,
- pomoc pieniężna lub pomoc rzeczowa pod warunkiem zwrotu w części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową (szczegółowe zasady zwrotu tych świadczeń określa Uchwała Nr XXII/497/04 Rady Miasta Krosna z dnia 31 sierpnia 2004 r.).

Pomoc w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności udzielana jest osobom w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, w przypadku gdy ich dochód nie przekracza 150% kryterium do pomocy społecznej. Powyższa pomoc realizowana jest zgodnie z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, po podjęciu przez Radę Miasta Krosna uchwały o podwyższeniu kryterium dochodowego.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej poprzedzone jest rodzinnym wywiadem środowiskowym i następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowią świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej,

poradnictwa, przyznanie biletu kredytowanego, a także świadczenie w postaci wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- 12) alkoholizmu lub narkomanii,
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W 2022 r. pomocą społeczną, łącznie z pracą socjalną, objęte były 1 037 rodzin, w tym 663 osób stanowiły osoby samotnie gospodarujące. W ramach zadań zleconych i zadań własnych świadczenia przyznano 1 018 osobom z 842 rodzin.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Wśród klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 550 rodzinach długotrwała lub ciężka choroba była zasadniczym powodem ubiegania się o pomoc, w 387 rodzinach - niepełnosprawność, a w 262 rodzinach - bezrobocie.

Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin należała także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz nadużywanie alkoholu. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych zdiagnozowano w 108 rodzinach objętych pomocą społeczną, a problem alkoholowy w 135 rodzinach.

Z ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną 228 rodzin, to rodziny z dziećmi, z tej liczby:

- 60 rodzin - to rodziny posiadające troje i więcej dzieci (rodziny wielodzietne),
- 92 rodziny - to rodziny niepełne.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022 r. udzielał następujących świadczeń:

Zasiłek stały

Zasiłek stały jest zadaniem własnym gminy – pieniężnym świadczeniem obligatoryjnym, finansowanym w formie dotacji z budżetu państwa.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie, jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Z uwagi na sposób obliczania kwoty zasiłku stałego jest to świadczenie wyrównujące dochód osoby uprawnionej lub dochód na osobę w rodzinie. Maksymalna kwota zasiłku stałego w 2022 r. wynosiła 719,00 zł miesięcznie. Minimalna kwota zasiłku stałego wynosiła 30,00 zł miesięcznie. Za osoby pobierające zasiłki stałe, które nie były objęte ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu w myśl ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Z zasiłków stałych w 2022 r. skorzystały 236 osoby, na łączną kwotę 1 444 154,64 zł, finansowaną z budżetu państwa. Składki na ubezpieczenie zdrowotne były opłacane dla 217 osób, koszt składek wyniósł 106 550,45 zł, finansowany z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy jest zadaniem własnym gminy, jest to świadczenie w części obligacyjne i w części fakultatywne. Obligacyjne, minimalna wysokość zasiłku okresowego finansowana jest z budżetu państwa i w 2022 r. wynosiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem rodziny. Zasiłek okresowy przyznawany w kwocie przewyższającej ww. minimum jest fakultatywny i przyznawany z budżetu gminy. Fakultatywny charakter ma również czasokres przyznania zasiłku okresowego. Zasiłek okresowy nie mógł być przyznany w kwocie niższej niż 20,00 zł.

Z zasiłków okresowych w 2022 r. skorzystało 452 osób, na kwotę 1 045 269,79 zł. Była to kwota finansowana z budżetu państwa. Z budżetu gminy wydatków nie poniesiono na ten cel.

Zasiłek celowy i pomoc w naturze, w tym specjalny zasiłek celowy

Zasiłki celowe, jako zadanie własne gminy o charakterze fakultatywnym, przyznawane były z przeznaczeniem na: pokrycie części lub całości leczenia i leków, częściowego pokrycia opłat związanych z utrzymaniem mieszkania, zakupu opału, zakupu odzieży oraz pokrycie innych niezbędnych potrzeb osób lub rodzin. Wysokość zasiłku celowego uzależniona była od indywidualnej sytuacji osób i rodzin ubiegających się o pomoc i od możliwości finansowych Ośrodka.

W sytuacjach szczególnych, gdy dochód osoby lub rodziny przekraczał kryterium dochodowe, przyznawane były specjalne zasiłki celowe. Najczęściej występującą sytuacją szczególną była długotrwała i ciężka choroba.

W 2022r. z pomocy w formie zasiłków celowych i pomocy w naturze, finansowanych z budżetu gminy, skorzystało 468 osób, na kwotę 132 954,51 zł. Miedzy innymi przyznano:

- zasiłki celowe dla 266 osób, na kwotę 42 108,32 zł,
- specjalne zasiłki celowe dla 105 osób, na kwotę 39 051,00 zł,
- zasiłki celowe na zakup węgla dla 62 osób, na kwotę 32 171,16 zł,
- pokryto koszty pogrzebu dla 8 osób oraz koszty pochówku dzieci zmarłych przed urodzeniem. Łączne koszty pogrzebów stanowiły kwotę 19 624,03 zł.

W sytuacjach, gdy występowało uzasadnione podejrzenie marnotrawstwa własnych środków, bądź marnotrawienia przyznanej pomocy, przyznawane były zasiłki w formie niepieniężnej, w postaci bonu towarowego lub przyznana pomoc przekazywano przelewem na rachunek bankowy instytucji, celem uregulowania całości lub w części opłat energii elektrycznej, gazu lub opłat czynszu mieszkaniowego.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej jest m.in. wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki. Powyższy przepis reguluje art. 36 pkt 1 lit. h oraz art. 53a ustawy o pomocy społecznej oraz art. 162 § 1 ustawy z dnia 25.02.1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy. Zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego za sprawowanie opieki sąd może przyznać opiekunowi prawnemu wynagrodzenie. Może mieć ono charakter okresowy albo jednorazowy. Wynagrodzenie to nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna. Wynagrodzenie pokrywa się z dochodów lub majątku osoby, dla której opieka została ustanowiona, a jeżeli osoba ta nie ma odpowiednich dochodów lub majątku, wynagrodzenie jest pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2022 r. wypłacono takie świadczenie dla 9 osób sprawujących opiekę. Łącznie wydatkowano na ten cel kwotę 25 032,36 zł. (15 709,68 zł – środki budżetu państwa; 9 109,68 zł środki własne gminy).

Posiłki, dożywianie dzieci

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dziennie jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić, może to być świadczenie doraźne bądź okresowe.

W 2022r. realizowany był wieloletni narodowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Zgodnie z założeniami powyższego programu, uchwałą Nr III/71/18 Rady Miasta Krosna z dnia 28 grudnia 2018 r. podwyższone zostało kryterium dochodowe, określone w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, do wysokości 150% kryterium dochodowego. W roku 2022 150% kryterium dochodowego stanowiło kwotę:

- dla osoby samotnie gospodarującej 1 164,00 zł,
- na osobę w rodzinie 900,00 zł.

Pomoc w ramach rządowego programu udzielana była w formie: posiłku lub świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup żywności.

Pomoc w formie posiłków realizowana była następująco.

Dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczające do przedszkoli lub żłobków korzystały z posiłków w tych placówkach. Dzieci w wieku do lat siedmiu pozostające w domu lub uczęszczające do oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach oraz uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych korzystali z posiłków w formie obiadów dwudaniowych w stołówkach zlokalizowanych na terenie szkół. Osoby dorosłe korzystały z obiadów w stołówkach zlokalizowanych przy szkołach, w Jadłodajni Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta w Krośnie, w stołówce spółdzielni socjalnej „Serniczek” w Krośnie ul. Decowskiego 46 i w stołówce spółdzielni socjalnej „Piątka” w Krośnie ul. Staszica 27/3.

W 2022r. obowiązywały umowy z następującymi podmiotami prywatnymi prowadzącymi stołówki:

1. AM CATERING Agnieszka Tylka, Krosno, ul. Bieszczadzka 2 – na wydawanie posiłków dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 3.
2. Zakład Usług Zbiorowego Żywienia „Marta” Marta Pac, 38 – 400 Krosno ul. Kletówki 1 – na wydawanie posiłków dla uczniów Miejskiego Zespołu Szkół Nr 4, Szkoły Podstawowej Nr 6.
3. Mola Dorota, 38 – 400 Krosno, ul. J. i S. Magurów 1 – na wydawanie posiłków dla uczniów Miejskiego Zespołu Szkół Nr 1, Szkoły Podstawowej Nr 8.
4. Firma Produkcyjno – Handlowo – Usługowa Czesława Kosiek, 38-450 Równe, ul. Kopalniana 19 – na wydawanie posiłków dla uczniów Miejskiego Zespołu Szkół Nr 3.
5. Stanisława Gil, Spółdzielnia Socjalna „Serniczek” 38-400 Krosno, ul. Decowskiego 46 – na wydawanie posiłków dla osób z terenu Krosna.
6. Spółdzielnia Socjalna „Piątka” reprezentowana przez Panią Bożenę Jarzęb 38-400 Krosno, ul. Staszica 27/3, na wydawanie posiłków dla osób z terenu Krosna.
7. MULTIGASTRO – Michał Kopa - na wydawanie posiłków dla uczniów Miejskiego Zespołu Szkół Nr 5, Miejskiego Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi i Szkoły Podstawowej Nr 4.
8. Sebastian Galas prowadzący działalność z zakresu zbiorowego żywienia w Krośnie, ul. Lwowska 28 – wydawanie posiłków dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 8.
9. Zakład Aktywności Zawodowej nr 2 Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Krośnie ul. Pużaka 55C – na

wydawanie posiłków dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 5 oraz Placówki Wsparcia Dziennego „Ogródek Jordanowski”.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pokrywał koszty posiłków na wniosek dyrektorów szkół lub przedszkoli, gdy uczeń albo dziecko wymagało skorzystania z posiłku, a ośrodek pomocy nie miał możliwości przyznania tej pomocy. Tą formą pomocy objęte były dzieci na podstawie uchwały Nr III/70/18 Rady Miasta Krosna w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Krosna pn. „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Liczba dzieci korzystających z posiłków na wniosek dyrektora szkoły lub dyrektora przedszkola nie mogła przekroczyć 20% ogólnej liczby dzieci i uczniów korzystających z dożywiania na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. W 2022r. z posiłków na wniosek dyrektorów szkół lub dyrektorów przedszkoli bez przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych skorzystało 8 dzieci, które otrzymały 1 088 posiłków.

Na podstawie wydanych decyzji administracyjnych z posiłków skorzystało 245 osób, w tym: 65 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 95 uczniów do czasu ukończenia szkoły podstawowej, 78 uczniów szkół ponadpodstawowych, 86 osób dorosłych. Łącznie wydano 28 923 posiłki, na kwotę 305 468,85 zł.

Z pomocy w postaci zasiłku celowego na zakup żywności skorzystały 898 osoby z 485 rodzin, o liczbie osób w tych rodzinach 910. Zasiłki celowe na zakup żywności wypłacono na kwotę 489 026,70 zł.

Ogółem z pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 r. skorzystało 1 026 osób. Na realizację ww. programu wydatkowano kwotę 794 495,55 zł, z tego:

- środki własne gminy stanowiły kwotę 238 348,66 zł,
- dotacja z budżetu państwa stanowiła kwotę 556 146,89 zł.

Pomoc osobom bezdomnym

W zakresie udzielenia schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Miasta Krosna, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie zawarł umowy z czterema podmiotami:

1. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta ul. Wojska Polskiego 26, 38-400 Krosno. Udzielenie schronienia osobie bezdomnej – mężczyźni.
2. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta ul. Św. Brata Alberta 2, 39-200 Dębica. Udzielenie schronienia osobie bezdomnej – kobiety.
3. Akademia Innowacji Społecznych, Bieganów 72A, 96-316 Międzyborów. Udzielenie schronienia osobie bezdomnej – kobiety. Schronisko z usługami opiekuńczymi.
4. Akademia Innowacji Społecznych, Bieganów 72A, 96-316 Międzyborów. Udzielenie schronienia osobie bezdomnej – mężczyźni. Schronisko z usługami opiekuńczymi.

W 2022 r. do Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Krośnie na mocy decyzji administracyjnej zostało skierowanych 17 osób pochodzących z terenu Miasta Krosna. Dwie osoby wymagające częściowej pomocy

w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych i opieki higienicznej zostały skierowane do Ośrodka Akademii Innowacji Społecznych, w tym jedna osoba do Schroniska z usługami opiekuńczymi w Nizinach i jedna osoba bezdomna do Schroniska z usługami opiekuńczymi w Gwizdaju.

Pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie przeprowadził na rzecz innej gminy 6 wywiadów środowiskowych o pomoc w postaci udzielenia schronienia dla osób bezdomnych.

Łączny koszt udzielenia schronienia dla osób bezdomnych z Gminy Miasto Krosno w 2022 r. wyniósł 145 401,72 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie dysponuje procedurą postępowania z osobami bezdomnymi wymagającymi pomocy w okresie zimowym. Posiada także wykaz instytucji z terenu województwa podkarpackiego, w których osoby bezdomne mogą uzyskać pomoc. W 2022 r. na terenie Miasta Krosna przebywały także osoby bezdomne, które nie wyraziły zgody na pobyt w schronisku. Problem ten jest szczególnie niepokojący w okresie zimowym. Sytuacje osób bezdomnych, które nie wyraziły chęci skierowania do schroniska są systematycznie i na bieżąco monitorowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie. Podejmowane są działania profilaktyczne wraz z przedstawicielami innych instytucji, takich jak: Komenda Miejska Policji w Krośnie i Straż Miejska w Krośnie.

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią obowiązkowe zadanie własne gminy i są finansowane z budżetu gminy. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, finansowanym ze środków budżetu państwa.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej (nieposiadającej małżonka, zstępnych, wstępnych), która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Na terenie Gminy Miasto Krosno usługi opiekuńcze świadczone były przez organizacje pozarządowe: Polski Czerwony Krzyż oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej. Organizacje te zostały wyłonione w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert pt. „Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla mieszkańców Miasta Krosna w roku 2022”. MOPR organizował konkurs na wyłonienie realizatorów, przyznawał usługi, monitorował jakość ich świadczenia, rozliczał je, przekazywał informację do Urzędu Miasta o wysokości środków do przekazania dotacji oraz kontrolował wykonanie zadania.

Polski Komitet Pomocy Społecznej został również wyłoniony w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu na realizację zadania pt. „Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym w formie pomocy sąsiedzkiej w miejscu

zamieszkania, w roku 2022”. Zadanie było kontynuacją projektu „Pokonać samotność – rozwój usług społecznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w Mieście Krośnie” w okresie jego trwałości, które w MOPR realizowane było poprzez program osłonowy „Teleopieka w mieście Krośnie”. Usługi skierowane były do osób w wieku 60 lat i więcej, niesamodzielnych, niepełnosprawnych, samotnie gospodarujących, którzy wymagali wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności. Teleopieka to całodobowa usługa, umożliwiająca wezwanie pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osoby starszej. Na opiekuńczo-ratunkowy system teleopieki składa się mobilne urządzenie do szybkiego przywoływania pomocy oraz działające 24 godz. na dobę centrum teleopieki.

Polski Czerwony Krzyż świadczył usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, należące do zadań własnych gminy oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi i dla dzieci specjalnej troski, należące do zadań zleconych gminie. Natomiast Polski Komitet Pomocy Społecznej świadczył usługi opiekuńcze, należące do zadań własnych gminy.

W 2022r. koszt 1 godziny usług wynosił:

- usługi opiekuńcze z zadań własnych gminy świadczone przez PCK i PKPS – 27,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze z zadań własnych gminy świadczone przez PCK – 28,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób pełnoletnich z zaburzeniami psychicznymi z zadań zleconych gminie świadczone przez PCK – 28,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci specjalnej troski z zadań zleconych gminie świadczone przez PCK – 32,00 zł.

Rodzaj usług opiekuńczych dostosowany jest do indywidualnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Zakres i wymiar usług ustalał pracownik socjalny wspólnie z klientem, w trakcie przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania określa uchwała Nr L/941/09 Rady Miasta Krosna z dnia 27 listopada 2009 r., zmieniona uchwałami: Nr XXXII/499/12 Rady Miasta Krosna z dnia 30 sierpnia 2012 r., Nr XIII/252/15 Rady Miasta Krosna z dnia 28 sierpnia 2015 r., Nr LXV/1453/18 Rady Miasta Krosna z dnia 28 września 2018 r. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi, warunki i tryb ustalania oraz pobierania opłat za specjalistyczne usługi, świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat za usługi świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Polski Czerwony Krzyż i Polski Komitet Pomocy Społecznej na realizację zadania w zakresie wykonywania usług opiekuńczych otrzymują dotację celową przekazywaną przez Gminę Krosno na podstawie rozliczenia o wysokości

poniesionych wydatków. Na podstawie zrealizowanych decyzji przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych i rozliczeń organizacji wykonujących usługi opiekuńcze ustalono, że w 2022 r. tą formą pomocy objęto:

1) w ramach zadań zleconych gminie 39 osoby, w tym: 32 osób dorosłych i 7 dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Usługi wykonywane były przez PCK, wypracowano łącznie 12 982 godziny, na kwotę 371 836,00 zł,

2) w ramach zadań własnych gminy 170 osób, w tym:

- 22 osoby objęte były specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wykonywanymi przez PCK, wypracowano 15 264 godziny, na kwotę 427 392,00 zł,

- 42 osoby objęte były usługami opiekuńczymi wykonywanymi przez PCK, wypracowano 12 799,50 godzin, na kwotę 345 586,50 zł,

- 106 osób objętych było usługami opiekuńczymi wykonywanymi przez PKPS, wypracowano 53 900 godzin, na kwotę 1 455 282,00 zł. W ramach tego zadania 26 osób objętych było pomocą w ramach usług opiekuńczych, sąsiedzkich usług opiekuńczych oraz teleopieki (wypracowano 7 654 godzin, na kwotę 206 658,00 zł).

W roku 2022 koszt realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych wyniósł 2 228 260,50 zł środki te pochodziły z budżetu gminy. Koszt realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyniósł 371 836 zł, środki te pochodziły z budżetu państwa. Z uwagi na to, iż środki wydatkowane były w formie dotacji, to nie były ujęte w planie finansowym Ośrodka. Ośrodek wykonywał jednak wszystkie czynności związane z organizowaniem i świadczeniem usług, jedynie obsługę księgową wykonywał Urząd Miasta Krosna przekazując wykonawcom dotację, według dyspozycji MOPR. Odpłatność świadczeniobiorców za zrealizowane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i pomoc sąsiedzką w 2022r. wyniosła 609 377,38 zł (554 407,28 środki gminy; 54 970,10 środki budżetu państwa).

Kierowanie, umieszczanie i ustalanie opłaty w domu pomocy społecznej – pobyt całodobowy

Świadczenie to stanowi zadanie własne gminy o obowiązkowym charakterze i w przypadku, gdy opłata mieszkańca domu oraz jego małżonka, zstępnych przed wstępnymi nie pokryje miesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej, to różnicę pomiędzy pełnym kosztem utrzymania a opłatami wnoszonymi przez w/w osoby pokrywa gmina.

Pobyt w domu pomocy społecznej przysługuje osobie spełniającej łącznie następujące przesłanki: wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wydaje decyzje administracyjne o skierowaniu do domu pomocy społecznej oraz decyzje ustalające opłatę za pobyt tych mieszkańców w domu pomocy społecznej dla mieszkańców Krosna (stanowi to zadanie pomocy społecznej z poziomu zadań własnych gminy). Natomiast, realizując zadanie własne powiatu, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wydaje decyzje o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej nr

1 i nr 2 w Krośnie osobom skierowanym przez MOPR (dla mieszkańców Krosna) oraz osobom skierowanym przez inne gminy.

Za osoby, które umieszczane są w domach pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego po dniu 1 stycznia 2004 r. odpłatność ponoszona jest w następujący sposób:

- osoba skierowana do domu pomocy społecznej płaci nie więcej niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi zgodnie z umową zawartą z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej, przy czym rodzina nie może być zobowiązana do ponoszenia opłat, jeżeli posiadany dochód na osobę jest niższy od 300% kryterium dochodowego na osobę; ponadto kwota dochodu na osobę w tej rodzinie, pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- gmina, z której osoba została skierowana, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu pomocy społecznej i jego rodzinę.

Za osoby umieszczone w domach pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004r. opłatę za pobyt w części niewniesionej przez mieszkańca i osoby obowiązane wnosi budżet państwa. Miasto Krosno otrzymuje na ten cel dotację celową.

Na terenie Gminy Krosno funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej o zasięgu ponadlokalnym. Stanowi to realizację zadania własnego powiatu.

Dom Pomocy Społecznej Nr 1 przy ul. Żwirki i Wigury 4a, który na dzień 31.12.2022 r. posiadał 90 miejsc statutowych, w tym dla osób w podeszłym wieku 63 miejsca i dla osób przewlekle somatycznie chorych 27 miejsc.

Dom Pomocy Społecznej Nr 2 przy ul. Kletówki 7 posiada 42 miejsca statutowe. Dom ten przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych. Obydwa domy pomocy posiadają wymagane standardy i decyzją Wojewody Podkarpackiego uzyskały zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej na czas nieokreślony.

W 2022 r. średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 wynosił:

- w okresie od stycznia do marca – 3 809,00 zł,
- w okresie od kwietnia do grudnia – 4 370,00 zł.

W 2022r. średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu Pomocy Społecznej Nr 2 wynosił:

- w okresie od stycznia do marca – 4 225,00 zł,
- w okresie od kwietnia do grudnia – 5 390,00 zł.

W 2022r. w Domach Pomocy Społecznej w Krośnie umieszczonych zostało 18 osób, w tym:

- 14 osób to mieszkańcy Krosna; za 8 osób różnicę między opłatą wnoszoną przez mieszkańca a średnim miesięcznym kosztem utrzymania w DPS w całości pokrywała Gmina Krosno, za 6 osoby opłatę wnosił mieszkaniec i rodzina zobowiązana do wnoszenia opłat.
- 4 osoby to mieszkańcy innych gmin.

W 2022 r. z terenu Gminy Krosno zostały umieszczone w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów 4 osoby: opłatę za pobyt wноси mieszkańiec i Gmina Krosno.

Na pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w 2022r. wydatkowano kwotę 3 903 280,09 zł. Środki pochodziły z budżetu gminy.

Mieszkanie chronione.

Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krosna Nr XXVII/534/16 z dnia 31 maja 2016 r. na terenie Gminy Miasto Krosno utworzono mieszkanie chronione. Na ten cel przeznaczono lokal przy ul. Żwirki i Wigury 5/9. Do dyspozycji mieszkańców oddano w pełni wyposażone 3 pokoje, kuchnię, łazienkę oraz przedpokój. Mieszkanie chronione przeznaczone jest dla osób z terenu Gminy Miasta Krosna, które ze względu na trudną sytuację życiową potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W 2022 r. w mieszkaniu chronionym przebywały 3 osoby usamodzielniane – dwie wychowanki Domu Dziecka im. Ks. Gorazdowskiego w Krośnie i jedna wychowanka rodziny zastępczej.

Koszty utrzymania mieszkania chronionego wyniosły 3 841,14 zł.

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy – pobyt dzienny

Óśrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi są środowiskowe domy samopomocy. Świadczą one usługi w ramach treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Na terenie Miasta Krosno funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Krośnie przy ul. Kletówki 7a, działający jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, jest domem typu A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych, typu B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i typu C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Dom ten dysponuje 43 miejscami statutowymi, w 2022 r. z usług świadczonych przez ten dom skorzystało 51 osób – w tym 43 mieszkańców Krosna i 8 mieszkańców powiatu krośnieńskiego ziemskiego.
2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Krośnie przy ul. Gen. J. Hallera 6/4, działający przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Krośnie. Dom ten jest domem typu B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, dysponuje 27 miejscami statutowymi. Z usług świadczonych przez ten dom skorzystało 27 osób, w tym 19 osób to mieszkańcy Krosna i 8 osób to mieszkańcy powiatu krośnieńskiego ziemskiego.

W środowiskowych domach samopomocy, poprzez działania zespołów wspierająco – aktywizujących, każdy uczestnik przystosowywany jest w możliwie największym stopniu do samodzielnego życia. Uczestnicy poprzez terapię zajęciową mogą rozwijać swoje zainteresowania muzyczne, plastyczne, teatralne, artystyczne, kulinarne itp. Wykwalifikowany zespół wspierająco – aktywizujący

prowadzi zajęcia w oparciu o plan zajęć oraz indywidualny program terapii. Uczestnicy w każdej sprawie mają możliwość konsultacji psychologicznej, psychiatrycznej, prawnej i socjalnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydaje decyzje kierujące uczestników do środowiskowego domu samopomocy. Korzystanie z usług w ŚDS jest nieodpłatne.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. średni miesięczny koszt utrzymania jednego uczestnika Środowiskowego Domu Samopomocy wynosił 1 940,00 zł. Koszty utrzymania uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy pokrywane są w całości z budżetu państwa.

Pobyty w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży

Szczególną kategorię osób potrzebujących pomocy stanowią matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży, dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej. Dla nich ustawa o pomocy społecznej przewiduje możliwość skorzystania z dedykowanej im formy wsparcia, jakim jest schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pokrywał koszty pobytu 2 osób z dwójką dzieci w Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Górnicy na łączną kwotę 19 532,20 zł. Pobyt tych osób finansowany był ze środków własnych gminy jako finansowanie pobytu w ośrodkach wsparcia.

Praca socjalna.

Jedną z form świadczeń niepieniężnych oferowanych przez ośrodek pomocy jest świadczenie pracy socjalnej. W 2022 r. tego rodzaju wsparciem objęto 627 rodzin, o liczbie osób w tych rodzinach - 1112.

Praca socjalna świadczona była na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Polegała ona na wzmocnieniu i mobilizowaniu osób i rodzin do wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej oraz pomocy w załatwieniu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych. Pracownicy socjalni podejmując pracę socjalną stosowali, odpowiednio dobrane do indywidualnych potrzeb osób lub rodzin, metody i techniki i narzędzia.

Efektami prowadzonej pracy socjalnej było m. in. podjęcie pracy przez osoby bezrobotne, ustalenie stopnia niepełnosprawności, podjęcie leczenia specjalistycznego, zerwanie z nałogiem, podjęcie kroków o uzyskanie alimentów, zmobilizowanie do utrzymania czystości osobistej i utrzymania mieszkania w czystości, zmobilizowanie osób do podjęcia nauki i podnoszenia kwalifikacji.

W ramach pracy socjalnej - pracownicy socjalni nawiązywali kontakty i współpracę między innymi z:

- Sądem Rejonowym Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w Krośnie oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- przedszkolami - dyrektorami i wychowawcami przedszkolnymi,
- szkołami i pedagogami szkolnymi,
- Komendą Miejską Policji w Krośnie,
- Strażą Miejską w Krośnie,
- Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie,
- Urzędem Miasta Krosna, pracownikami poszczególnych wydziałów,

- personelem medycznym Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
- lekarzami i pielęgniarkami przychodni rejonowych i poradni specjalistycznych, szczególnie Poradni Zdrowia Psychicznego w Krośnie i Poradni Odwykowej w Krośnie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Krośnie,
- zakładami ubezpieczeń społecznych,
- krośnieńskimi parafiami,
- radami dzielnic i radami osiedli,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi jednostkami pomocy społecznej.

Nawiązana współpraca dawała konkretne efekty w postaci pełniejszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Krosna.

Z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Stowarzyszeniem Charytatywnym Zarządem Okręgowym w Krośnie współpracowano przy realizacji unijnego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (Program wydłużony na kolejne lata pod tą samą nazwą). Pracownicy socjalni kwalifikowali rodziny i osoby samotne do pomocy w formie żywności, wydawali zaświadczenia na podstawie, których wydawana jest żywność. W 2022 r. do pomocy w formie żywności zakwalifikowane zostały 1 351 osoby z 629 rodzin. Do tej formy pomocy zakwalifikowanych zastało również 21 obywateli Ukrainy z 7 rodzin.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni dokonywali częściowej kwalifikacji dzieci i młodzieży na zorganizowany wypoczynek letni podczas wakacji. Zakwalifikowano 25 dzieci z rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej.

Współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechnienia ofert pracy oraz organizowania prac społecznie użytecznych, realizowano założenia ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pracownicy socjalni informowali bezrobotnych klientów pomocy społecznej o wolnych miejscach pracy, poradnictwie zawodowym i szkoleniach. Typowali osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, a korzystające ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na rzecz gminy.

Potrzeby Gminy Krosno w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych na rok 2022 zostały określone na 4.800 godzin rocznie, dla 12 osób. W 2022 roku Ośrodek nasz wytypował 74 osób do wykonywania prac społecznie użytecznych. Powiatowy Urząd Pracy wydał skierowania do prac społecznie użytecznych dla 22 osób. Spośród osób skierowanych: 15 osób zostało zatrudnionych, 1 osoba nie rozliczyła skierowania do pracy, 5 osób nie zostało przyjętych przez pracodawców.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie współpracował z samorządową jednostką budżetową – Centrum Integracji Społecznej. Zgodnie z założeniami ustawy o zatrudnieniu socjalnym, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022 roku skierował do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej 24 osoby.

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Wiosna” pracownicy socjalni wytypowali 13 rodzin z terenu miasta Krosna, będących klientami pomocy społecznej do ogólnopolskiego projektu pomocy rodzinom żyjącym w trudnej sytuacji materialnej „Szlachetna Paczka”.

W 2022 roku współpracując z Caritas Archidiecezji Przemyskiej pracownicy socjalni wytypowali 200 rodzin z terenu Miasta Krosna do pomocy w formie świątecznych paczek żywnościowych, których przygotowaniem i dystrybucją zajmował się Caritas w Krośnie.

Projekt socjalny w ramach pracy socjalnej

Projekty socjalne stanowią jedno z narzędzi pracy socjalnej. Stosuje się je najczęściej w pracy ze społecznością lokalną, w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022 roku zrealizowali 1 projekt socjalny skierowany do osób starszych, w którym wzięło udział 23 uczestników. Projekt pt. „Bezpieczny senior w cyberprzestrzeni” miał na celu poszerzenia świadomości osób starszych w zakresie cyberbezpieczeństwa w kontekście zagrożeń występujących w internecie i oszustw na urządzeniach mobilnych. Spotkanie z uczestnikami odbyło się w formie online i zorganizowane zostało przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego we współpracy z Komendą Policji w ramach projektu edukacyjnego „Centrum Edukacji dla uczestników – CEDUR.

Pomoc w ramach interwencji kryzysowej i specjalistycznego poradnictwa

Dział Interwencji Kryzysowej oraz hostel przeznaczony dla ofiar przemocy w rodzinie lub osób będących w sytuacji kryzysowej ma swoją siedzibę w Krośnie przy ul. Legionów 8. W ramach działu funkcjonuje również Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dział Interwencji Kryzysowej realizuje swoje zadania ustawowe między innymi poprzez:

- diagnozowanie i rozpoznawanie sytuacji kryzysowych w rodzinach na terenie miasta Krosna,
- podejmowanie działań interwencyjnych,
- specjalistyczne poradnictwo prawne, socjalne i psychologiczne,
- współpracę z instytucjami,
- udział w posiedzeniach grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych, zostały dotknięte przemocą, alkoholizmem oraz tym, którzy nie radzą sobie w obecnych warunkach życia społecznego,
- udzielanie schronienia w hostelu.

Specjaliści udzielający porad indywidualnych (psychologicznych, prawnych i socjalnych) poprzez odpowiednie warunki lokalowe i usytuowanie siedziby Działu, zapewniają każdemu mieszkańcowi prawo do ochrony informacji oraz poszanowanie godności człowieka.

Pomieszczenie hostelowe, to trzy pokoje z łazienkami oraz wspólna kuchnia i pralnia, usytuowane na II piętrze budynku. Dla zapewnienia bezpieczeństwa wejście do budynku i hostelu jest całodobowo monitorowane, co umożliwia ustalenie sytuacji do 30 dni wstecz.

W 2022 r. jedna kobieta z małoletnim dzieckiem wymagała natychmiastowej pomocy w postaci schronienia. Z uwagi na konieczność realizacji jeszcze innych potrzeb została umieszczona w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Lesku. Przebywała tam przez okres 10 dni. Najczęściej osoby doświadczające przemocy pozostawały w miejscu zamieszkania, a sprawcy byli izolowani od członków rodziny.

W okresie sprawozdawczym od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. Dział Interwencji Kryzysowej udzielił wsparcia 276 osobom.

Problemy osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka dotyczyły w szczególności:

- konfliktów w rodzinie (kryzysy małżeńskie, konflikty międzypokoleniowe) - 167 spraw,
- przemocy w rodzinie (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej)– 144 spraw,
- problemów wychowawczych z dziećmi – 39 spraw,
- trudności finansowych, zadłużenia – 16 spraw,
- rozwodów, separacji – 15 spraw,
- trudności mieszkaniowych (eksmisja) - 8 spraw,
- uzależnienia od alkoholu i innych środków odurzających - 59 spraw,
- problemów psychologicznych, w tym tendencje do prób samobójczych – 46 spraw,
- bezrobocie – 6 spraw
- ustalenia alimentów - 18 spraw,
- stalking – 13 spraw,
- przemoc rówieśnicza – 21 spraw,
- inne - 45 spraw.

Działania interwencyjne przebiegają w formie kontaktu telefonicznego (przyjęcie zgłoszenia, porada), kontaktu osobistego w Ośrodku (wsparcie, diagnoza, porada) oraz interwencji w miejscu zamieszkania lub przebywania osoby w kryzysie oraz zgłaszającej problem.

Osoby i rodziny, które przejściowo lub trwale znalazły się w trudnej dla siebie sytuacji życiowej mogły skorzystać z pomocy:

- socjalnej - codziennie w godzinach od 7:30 do 15:30, a w środy do 18:00,
- prawnej - we wtorki od 7:30 do 17:30,
- psychologicznej - w poniedziałek, wtorek, czwartek od 7:30 do 15:30, w środę od 10:00 do 18:00, w I i III piątek miesiąca od 7:30 do 15:30.

Poradnictwem socjalnym objęto 168 osób, prawnym - 122 osoby, psychologicznym - 81 osób.

Pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej współpracują ze specjalistami Poradni Odwykowej, Punktu Psychoedukacji i Terapii dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin, Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, z pedagogami krośnieńskich szkół oraz z kuratorami sądowymi.

W celu właściwego realizowania założeń ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Rada Miasta Krosna Uchwałą Nr XXXI/883/2021 z dnia 26 lutego 2021 r. uchwaliła Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025. Szczegółowe informacje dotyczące realizacji Programu zawiera załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania: „Roczne sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2022 rok”. W 2022r. na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy wydatkowano kwotę 60 390,76 zł, były to środki z budżetu gminy. Koszt utrzymania Działu Interwencji Kryzysowej w 2022 roku wyniósł 230 798,57 zł.

Pomoc dla obywateli Ukrainy

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa nałożyła na ośrodki pomocy społecznej nowe obowiązki oraz dała możliwość obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polski, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust.1 ww. ustawy i którzy zostali wpisani do rejestru PESEL, do uzyskania niezbędnego wsparcia.

W ramach powyżej ustawy Ośrodek przyznał pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę. Z tej formy pomocy skorzystało 854 obywateli Ukrainy, na łączną kwotę 256 200,00 zł. Jednorazowe świadczenie wypłacane było z budżetu państwa ze środków Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy. Koszty obsługi tego zadania w 2022 r. wyniosły 5 124,00 zł.

Wsparciem dla obywateli Ukrainy było również przyznanie pomocy w formie pokrycia kosztów posiłku dla dzieci w szkołach i przedszkolach. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 91 dzieci, z tego 57 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz 34 dzieci w przedszkolach. Łącznie wydano 3 414 posiłków, na kwotę 36 000,70 zł. Pomoc w formie posiłku finansowana była ze środków z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy.

Obywatele Ukrainy znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogli skorzystać z pomocy w formie zasiłku stałego i zasiłku okresowego przyznanych na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, a realizowanych w ramach środków z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy.

Zasiłek stały został przyznany 2 osobom, którym wypłacono 13 świadczeń na kwotę 5 105,48 zł.

Zasiłek okresowy został przyznany 10 rodzinom, którym wypłacono 20 świadczeń na kwotę 6 478,59 zł.

Pracownicy socjalni zakwalifikowali 48 obywateli Ukrainy, zarówno dzieci jak i osoby dorosłe, przebywających na terenie Miasta Krosna do wypoczynku letniego organizowanego przez Caritas Archidiecezji Przemyskiej w miejscowości Rajskie.

W organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie wypoczynku letnim dla dzieci, będącymi obywatelami Ukrainy wzięło udział 11 osób w wieku od 8 do 15 lat, które zostały zakwalifikowane przez

pracowników socjalnych MOPR w Krośnie. Kolonia odbyła się w Uzdrowisku Rymanów - Zdrój S.A.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” był realizowany przez Gminę Miasto Krosno w szczególności uwzględniając potrzeby osób starszych, pozbawionych pomocy i wsparcia rodzin i bliskich. W ramach Programu podpisano umowy z 3 wolontariuszami, natomiast 2 pracowników socjalnych MOPR realizowało bezpośrednie wsparcie seniorów oraz prowadziło obsługę administracyjną Programu i otrzymywało dodatki zadaniowe.

Moduł I Programu realizowano poprzez: sporządzanie i dostarczanie do domów Seniorów zakupów niezbędnych produktów spożywczych i innych artykułów codziennego użytku; zakupu i dostarczenia leków z apteki do domu Seniora. Wolontariusze i pracownicy udzielali ponadto wsparcia w postaci rozmowy z Seniorami.

Moduł II Programu realizowano poprzez zakup opasek bezpieczeństwa, dystrybucję opasek oraz stały monitoring nad usługą obsługi systemu.

W roku 2022 rzeczywista liczba osób objętych wsparciem wyniosła 16 osób w ramach Modułu I oraz 56 osób w ramach Modułu II. Rzeczywista wysokość środków wydatkowanych na realizację programu w roku 2022 wyniosła 11 540,75 zł w ramach Modułu I oraz 41 400,00 zł w ramach Modułu II. Program finansowany był w całości z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Program „Wspieraj Senior” pomocny był we wzmocnieniu Gminy Miasto Krosno w realizacji usług wsparcia dla Seniorów w wieku powyżej 65 lat. Odnotowano spore zainteresowanie Programem, a oferowana w jego ramach pomoc była dla grupy osób znaczącym ułatwieniem w codziennym funkcjonowaniu. Poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” poprawiło się poczucie bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania. Szczególne znaczenie Program miał dla osób samotnych, pozbawionych jakiegokolwiek wsparcia ze strony rodzin czy bliskich.

Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2022

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” realizowany był w Gminie Miasto Krosno w okresie kwiecień - grudzień 2022 r. Został on w całości sfinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Celem usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej było przyczynienie się do prowadzenia przez osoby niepełnosprawne aktywnego i w miarę możliwości, samodzielnego życia codziennego. Usługi te polegały w szczególności na:

1. pomocy w wyjściu, powrocie oraz /lub dojazdach np. do pracy, na rehabilitację, zajęcia terapeutyczne, do ośrodków kultury, dziennego ośrodka wsparcia,
2. pomocy w zakupach, załatwianiu spraw urzędowych, medycznych,
3. towarzyszeniu podczas spacerów, wizyt np. u rodziny, znajomych, fryzjera, kosmetyczki, w restauracji, podczas wycieczek krajoznawczych, w kościele czy na cmentarzu.

Adresatami programu były:

- pełnoletnie osoby niepełnosprawne, posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne do w/w,
- niepełnosprawne dzieci i młodzież w wieku do 18 lat, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w 2022 r. objął pomocą 40 osób z niepełnosprawnością, w tym: 6 dzieci z niepełnosprawnością, 28 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 6 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Łączna kwota środków wykorzystanych z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu wyniosła 689 752,91 zł – były to środki pozabudżetowe.

Pracownicy socjalni

W 2022 r. w środowisku pracowało 24 pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni, do zadań których należy między innymi prowadzenie pracy socjalnej, posiadają odpowiednie przygotowanie zawodowe i stale podnoszą swoje kwalifikacje. Zawód pracownika socjalnego może wykonywać wyłącznie osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- 1) posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- 2) ukończyła studia na kierunku praca socjalna lub w zakresie pracy socjalnej;
- 3) do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków:
  - a) pedagogika,
  - b) pedagogika specjalna,
  - c) politologia,
  - d) polityka społeczna,
  - e) psychologia,
  - f) socjologia,
  - g) nauki o rodzinie;
- 4) ukończyła studia podyplomowe z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej w uczelni realizującej studia na kierunku praca socjalna lub w zakresie pracy socjalnej, po uprzednim ukończeniu studiów na jednym z w/w kierunków.

W MOPR czternastu pracowników socjalnych ma wykształcenie wyższe; pracownicy socjalni z wykształceniem średnim w zawodzie pracownika socjalnego, to w większości pracownicy z długoletnim stażem pracy i doświadczeniem. Spośród pracowników pracujących w środowisku, sześciu pracowników posiada specjalizację I stopnia w zakresie pracy socjalnej, ośmiu pracowników posiada specjalizację II stopnia, w zakresie: pracy socjalnej z osobami będącymi ofiarami przemocy, pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, pracy socjalnej z uzależnionymi, w szczególności od alkoholu i narkotyków, pracy socjalnej z osobami z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinami. Dwóch pracowników ukończyło Studium Terapii Uzależnień, jeden Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Studium Terapii Uzależnień i posiada certyfikat terapeuty uzależnień.

Szkolenie pracowników MOPR

W 2022 r. na szkolenia pracowników MOPR łącznie wydatkowano 28 250,20 zł, które pochodziły ze środków własnych. Były to szkolenia o następującej tematyce:

- Obowiązek alimentacyjny i wywiady alimentacyjny w świetle ustawy o pomocy społecznej,
- Świadczenie nienależnie pobrane oraz egzekucja w administracji,
- Superwizja pracy socjalnej – cykliczne szkolenie grupowe,
- Pomoc społeczna 2022 oraz Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy,
- Kontrola zarządcza,
- Wynagrodzenia w Polskim Ładzie,
- Inwentaryzacja,
- Konwent informatyków,
- Dokumentacja pracownicza,
- Bezpieczeństwo informacji,
- Gospodarka składnikami majątku,
- Dochodzenie należności,
- Praca socjalna,
- Zamykanie ksiąg,
- Kodeks Postępowania Administracyjnego,
- Ochrona danych osobowych,
- Listy płac,
- Zamówienia publiczne,
- Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej,
- Przyznawanie i wypłacanie dodatku węglowego,
- Świadczenia rodzinne dla obywatelu Ukrainy,
- Świadczenia rodzinne.

Pracownicy socjalni wzięli także udział w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, w ramach projektu pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”, oraz projektu pn. „Liderzy kooperacji” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekty współfinansowane były ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Miały charakter nieodpłatny i dotyczyły w szczególności nadchodzących zmian w pomocy społecznej i ochronie zdrowia, w zakresie rozszerzania usług społecznych i zdrowotnych na formy pracy środowiskowej. Dyrektor MOPR ukończył wymagane przepisami prawa szkolenie z zakresu organizacji i zarządzania centrum usług społecznych.

II. WSPARCIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie Zarządzeniem Nr 296/11 Prezydenta Miasta Krosna z dnia 25 listopada 2011 r. został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Uchwałą Nr XXIII/331/11 Rady Miasta

Krosna z dnia 30 grudnia 2011 r. podmiotem do realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny również wyznaczony został Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje Dział ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej oraz Placówka Wsparcia Dziennego „Ogródek Jordanowski”. Powyższa ustawa nałożyła na gminę obowiązek opracowania 3-letniego Programu Wspierania Rodziny, na powiat obowiązek opracowania 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej. Uchwałą Nr XLI/1206/21 Rady Miasta Krosna z dnia 29.12.2021r. przyjęto „Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miasto Krosno na lata 2022-2024”. Szczegółowe informacje dotyczące realizacji założeń Programu wraz z danymi zawiera załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania: „Roczne sprawozdanie z realizacji Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Gminie Miasto Krosno za 2022 rok”.

Pomoc dla osób usamodzielnianych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie, realizując zadania powiatu wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej udzielił pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie i na zagospodarowanie usamodzielnianym, byłym wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Warunkiem udzielenia pomocy osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo - wychowawcze jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

W 2022 r. na pomoc w zakresie usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych wydatkowano kwotę 26 863,00 zł, były to środki własne gminy. W tym na kontynuowanie nauki przez 5 wychowanków wydatkowano kwotę 23 133,00 zł, na usamodzielnienie 1 wychowanka 3 730,00 zł.

Na pomoc w zakresie usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano kwotę 40 050,00 zł, były to środki własne gminy. W tym na kontynuowanie nauki dla 5 wychowanków wydatkowano 30 897,00 zł, na usamodzielnienie 1 wychowanki 7 458,00 zł i na zagospodarowanie 1 wychowanka 1 695,00 zł.

Łączna wysokość pomocy pieniężnej udzielonej dla osób usamodzielnianych w 2022 r. z Gminy Krosno wynosi 66 913,00 zł. W tym na kontynuowanie nauki 54 030,00 zł, na zagospodarowanie 1 695,00 zł, na usamodzielnienie 11 188,00 zł.

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie od dnia 1 maja 2004 roku realizuje zadania przewidziane ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Dział Świadczeń Rodzinnych wykonuje zadania zlecone gminie w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych i ich wypłaty. Świadczenia te są świadczeniami udzielanymi na roczne okresy zasiłkowe na podstawie wniosku osoby zainteresowanej. W ramach tego zadania realizuje się świadczenia: zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia opiekuńcze, w skład których wchodzi świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek

opiekuńczy, zasiłek pielęgnacyjny, a także zasiłek dla opiekuna, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi faktycznemu dziecka albo osobie uczącej się. Ustalone prawo do zasiłku rodzinnego jest warunkiem otrzymywania dodatków do zasiłku.

Zasiłek rodzinny jest świadczeniem, które przysługuje rodzinie po spełnieniu przez nią określonych kryteriów. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 7 lipca 2017r. „o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin”, zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 674,00 zł lub 764,00 zł jeśli, w składzie rodziny jest dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego świadczenia rodzinne przysługują zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę” zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zasiłek rodzinny, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka, przysługuje do 18 roku życia, bądź jeżeli dziecko uczy się w szkole do 21 roku życia. Warunkiem otrzymywania zasiłku rodzinnego na dziecko w wieku do 24 roku życia jest kontynuowanie nauki w szkole lub w szkole wyższej i legitymowanie się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. z zasiłku rodzinnego korzystało 812 rodzin miesięcznie, wypłacono 13 675 świadczeń na kwotę 1 611 823,64 zł.

Miesięczna wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- a) na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia – 95,00 zł,
- b) na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia, do ukończenia 18 roku życia – 124,00 zł,
- c) na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia, do ukończenia 24 roku życia – 135,00 zł.

Katalog świadczeń rodzinnych jest szeroki, a prawo do poszczególnych świadczeń uzależnione jest od spełnienia przez osobę ubiegającą się i jej rodzinę określonych w ustawie warunków.

Dodatki do zasiłku rodzinnego:

1. Dodatek z tytułu urodzenia dziecka, przysługuje w wysokości 1 000,00 zł – z tego tytułu wypłacono 47 świadczeń, na kwotę 47 000,00 zł.
2. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje osobie uprawnionej do urlopu wychowawczego, jeżeli pozostawała w zatrudnieniu co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do tego urlopu. Kwota tego dodatku wynosi 400,00 zł miesięcznie – wypłacono 198 świadczeń, na kwotę 74 057,50 zł.
3. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje w wysokości 193,00 zł, nie więcej niż 386,00 zł, w przypadku samotnego wychowywania dziecka, legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, dodatek przysługiwał w wysokości 273,00 zł na

- dziecko. Łącznie w ramach tego dodatku wypłacono 858 świadczeń, na kwotę 171 177,34 zł.
4. Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków, związanych z rehabilitacją i kształceniem dziecka niepełnosprawnego przysługuje w wysokości: na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 90,00 zł, na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110,00 zł. Z tego tytułu wypłacono 1 250 świadczeń, na kwotę 131 080,18 zł.
  5. Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, jest to dodatek na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego, dodatek wypłaca się jednorazowo, w wysokości 100 zł na dziecko. Z tego tytułu wypłacono 1 466 świadczeń, na kwotę 84 004,30 zł.
  6. Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły podstawowej, ponadgimnazjalnej i szkoły artystycznej oraz gimnazjum, w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, kwota dodatku wynosi 113,00 zł miesięcznie. Dodatek na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej – kwota dodatku wynosi 69,00 zł. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego. Z tego tytułu wypłacono 456 świadczeń, na kwotę 33 307,82 zł.
  7. Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje, jeżeli w rodzinie wychowuje się troje albo więcej dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego - kwota dodatku wynosi 95,00 zł. Z tego tytułu wypłacono 2 472 świadczeń, na kwotę 226 310,24 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł - przysługuje niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia dziecka, jeżeli miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 922,00 zł. Jednorazowa zapomoga wypłacana jest na pisemny wniosek złożony przez matkę lub ojca albo opiekuna prawnego albo opiekuna faktycznego dziecka, w terminie dwunastu miesięcy od dnia narodzin dziecka. Warunkiem jest także przedłożenie przez wnioskodawcę zaświadczenia o pozostawaniu przez matkę dziecka pod opieką lekarską min. od 10-tego tygodnia ciąży.

W 2022 roku wypłacono 164 świadczenia na łączną kwotę 164 000,00 zł.

Świadczenia opiekuńcze:

1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub z innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad niepełnosprawną osobą przysługuje jednemu z rodziców lub opiekunowi prawnemu, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia, lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem

o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, o których mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych albo o znacznym stopniu niepełnosprawności. Do kręgu osób uprawnionych do ubiegania się o świadczenia pielęgnacyjne zalicza się także opiekunów faktycznych dziecka, osoby będące rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Kwota świadczenia pielęgnacyjnego w 2022 r. wynosiła 2119,00 zł. Wyplacono 3 350 świadczeń pielęgnacyjnych, na kwotę 7 072 360,00 zł. Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Specjalny zasiłek opiekuńczy, który wszedł w życie od 1 lipca 2013 r. na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych ustaw. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosiła 620,00 zł miesięcznie.

W ubiegłym roku wypłacono 33 świadczenia, na kwotę 20 460,00 zł. Za osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł.

W 2022 r. wypłacono 15 915 zasiłki pielęgnacyjne, na kwotę 3 434 805,00 zł.

Zasiłek dla opiekuna jest realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., który zakwestionował część nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przysługuje osobom, które na skutek ww. nowelizacji utraciły 1 lipca 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i nie spełniły kryterium dochodowego do otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. Uprawnienie do pobierania zasiłku dla opiekuna jest weryfikowane co pół roku. W tym celu przeprowadzany jest wywiad środowiskowy. Wywiad ten przeprowadzany jest także, gdy zaistnieją wątpliwości, co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna. Zasiłek dla opiekuna wynosił 620,00 zł.

W 2022 r. wypłacono 3 świadczenia zasiłku dla opiekuna, na kwotę 1 351,00 zł. Za osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna Ośrodek także opłaca składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Łączna wysokość opłacanych składek na ubezpieczenie emerytalno – rentowe za osoby pobierające w/w świadczenia opiekuńcze w 2022 r. wyniosła 344 687,83 zł.

Świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia. Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi 1 000,00 zł miesięcznie, nie jest uzależnione od kryterium dochodowe. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia 2-ga dzieci 65 tygodni, 67 tygodni w przypadku urodzenia trojaczków, 69 tygodni po urodzeniu 4ga dzieci, natomiast przy urodzeniu wieloraczków ten okres jest wydłużony do 71 tygodni. Świadczenie rodzicielskie między innymi nie przysługuje, jeżeli co najmniej jeden z rodziców dziecka otrzymuje zasiłek macierzyński lub uposażenie za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego.

W roku 2022 r. wypłacono 849 świadczeń rodzicielskich, na kwotę 755 327,60 zł, były to środki z budżetu państwa.

W roku 2022 świadczenia rodzinne w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Krośnie pobierało 2 430 rodzin. System świadczeń rodzinnych wraz z utrzymaniem pracowników finansowany był z budżetu państwa

IV. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Od dnia 7 września 2007 r. obowiązuje ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone alimenty od rodzica, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat, 25 lat pod warunkiem, że uczy się w szkole lub szkole wyższej lub bezterminowo, gdy posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Bezskuteczność egzekucji potwierdza komornik sądowy odpowiednim zaświadczeniem. W przypadku, gdy egzekucja alimentów nie jest prowadzona w Polsce, gdyż dłużnik mieszka za granicą, w celu potwierdzenia bezskuteczności egzekucji, do wniosku o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego wnioskodawca musi dołączyć odpowiednie zaświadczenie z sądu okręgowego (lub innego właściwego sądu) lub zagranicznej instytucji egzekucyjnej, potwierdzające bezskuteczność egzekucji zasądzonych alimentów lub niemożność prowadzenia egzekucji. Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza 900,00 zł (w sytuacji przekroczenia kryterium dochodowego obowiązuje zasada „złotówka za złotówkę”). Świadczenia przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż po 500,00 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

Zgodnie z w/w ustawą organ właściwy dłużnika jest zobowiązany do prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do alimentów (dziecko za pośrednictwem swego przedstawiciela ustawowego) może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Poza tym, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, organ właściwy wierzyciela „z urzędu” występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Po otrzymaniu takiego wniosku, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. Odbiera również od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny, występuje do właściwego urzędu pracy z wnioskiem o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego. W razie braku możliwości aktywizacji

zawodowej występuje z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia prac, w ramach aktywizacji zawodowej, uchylania się od nich lub odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny, odmowy zarejestrowania się jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6.06.1997r. Kodeks karny oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Zgodnie ze zmianami ustawy od 01.09.2015 r. jeżeli pozostaje w mocy decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się i nie uległa zmianie podstawa do jej wydania, nie ponawia się tych czynności w kolejnych okresach świadczeniowych.

Obowiązkiem organu właściwego dłużnika jest poinformowanie organu właściwego wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami (40% z tego stanowi dochód organu właściwego wierzyciela i 60% dochód budżetu państwa). Zmiany od września 2015 r. wprowadziły obowiązek składania do komorników wniosków o wszczęcie lub przyłączenie do egzekucji wraz z decyzjami, na mocy których przyznawane są świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2022 r. przyznanych było 2 669 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 200 osób na łączną kwotę 1 091 402,19 zł. W tej sprawie wydano 165 decyzji. Złożono do komorników sądowych 165 wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego. Kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 62 684,42 zł. Pomoc z funduszu alimentacyjnego wraz z utrzymaniem pracowników finansowana był z budżetu państwa.

V. POMOC PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie od 1 kwietnia 2016r. realizuje zadania przewidziane ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenia przysługują matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka (który wystąpił o adopcję) albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia (uwzględniane są tylko dzieci zamieszkujące wspólnie z osobą ubiegającą się i pozostające na jej

utrzymaniu). Świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód rodziny.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. ze świadczeń wychowawczych skorzystało 4 532 rodzin, na kwotę 17 716 952,75 zł. Na obsługę tego świadczenia wydatkowano kwotę 58 659,56 zł. Wypłata świadczeń wraz z utrzymaniem pracowników finansowana była z budżetu państwa. Od 1 czerwca 2022 r. wypłata świadczeń wychowawczych została przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pomimo tego Ośrodek wypłacał świadczenia w związku z koordynacją świadczeń zabezpieczenia społecznego ustalanych przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie oraz rozliczał nienależnie pobrane świadczenia.

VI. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zostało wprowadzone jednorazowe świadczenie. Rodzinom, w których urodzi się żywe dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł. Nie jest ono uzależnione od dochodów. Wniosek o wypłatę świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od narodzin dziecka.

Podstawowym warunkiem wypłaty świadczenia jest zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza posiadającego specjalizację II stopnia lub specjalistę z dziedziny położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ponadto, podobnie jak w przypadku tzw. becikowego, aby otrzymać świadczenie, matka dziecka musi pozostawać pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (aby to potwierdzić, powinna przedstawić zaświadczenie wystawione przez lekarza lub położną). Świadczenie nie przysługuje w przypadku urodzenia martwego dziecka.

W roku 2022 wypłacono 5 jednorazowych świadczeń „Za życiem”, na kwotę 20 000,00 zł. Wypłata świadczeń finansowana była z budżetu państwa.

VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE DLA OBYWATELI UKRAINY UCIEKAJĄCYCH PRZEZD KONFLIKTEM ZBROJNYM

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022 r. realizował zadanie przewidziane w ustawą z dnia 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.), w zakresie świadczeń rodzinnych.

W 2022 r. wypłacono 766 świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy na łączną kwotę 125 545,84 zł, dla 85 rodzin. Z kwoty tej wypłacone zostały następujące świadczenia:

- zasiłki rodzinne,
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,

- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- zasiłki pielęgnacyjne,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- świadczenie w postaci jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne zostały opłacone składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe. Wypłata świadczeń finansowana była z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy.

VIII. DODATEK OSŁONOWY

Na podstawie ustawy z dnia 17.12.2021 r. o dodatku osłonowym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022 r. realizował wypłaty tego dodatku. Dodatek w pełnej ustawowej kwocie przysługiwał gospodarstwom jednoosobowym, których dochód nie przekraczał kwoty 2 100,00 zł netto i takim gospodarstwom wieloosobowym, których dochód nie przekraczał kwoty 1500,00 zł netto na osobę. W przypadku przekroczenia w/w kryterium dochodowego obowiązywała zasada analogiczna jak w zakresie świadczeń rodzinnych tj. „złotówka za złotówkę”. Wysokość dodatku osłonowego uzależniona była liczby osób w gospodarstwie domowym, a także od rodzaju stosowanego źródła ogrzewania gospodarstwa domowego i jego zgłoszenia do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wysokość dodatku wynosiła jednorazowo od 400,00 zł do 1 150,00 zł.

W 2022 roku wypłacono 5 119 dodatków osłonowych, na łączną kwotę 2 948 473,77 zł. Koszt obsługi tego zadania wyniósł 58 087,29 zł. Wypłata dodatku finansowana była z budżetu państwa.

IX. DODATEK WĘGLOWY

Na podstawie ustawy z dnia 05.08.2022 r. o dodatku węglowym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie prowadził postępowania w sprawie przyznania i wypłaty dodatku węglowego. Dodatek węglowy przyznawany był osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilany paliwami stałymi, wpisany lub zgłoszony do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561 i 1576). Przez paliwa stałe rozumieć należało węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.

W 2022 r. przyznano i wypłacono 1 294 dodatków węglowych na łączną kwotę 3 882 000,00 zł. Koszt obsługi tego zadania wyniósł 76 427,97 zł. Wypłata dodatku finansowana była z budżetu państwa.

X. DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z TYTUŁU WYKORZYSTYWANIA INNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA.

Na podstawie ustawy z dnia 19.09.2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie realizował wypłaty tego dodatku wprowadzonego powyższą ustawą. Dodatek przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, niezależnie od dochodu, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy; kocioł gazowy zasilany gazem LPG; (za gaz skroplony LPG rozumie się mieszaninę gazów: propanu i butanu. Możliwość uzyskania dodatku dla gazu skroplonego obejmuje wyłącznie gaz ze zbiornika gazu skroplonego LPG używanego dla celów grzewczych w kotle gazowym zasilanym tym gazem lub kocioł olejowy. Źródło to musiało być wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r. albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Dodatek przyznawany był w kwocie: 3 000 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego, 1 000,00 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym, 500,00 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, 2 000,00 zł – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy.

W 2022 r. wypłacono 148 dodatków w wysokości 3 000,00 zł oraz 902 dodatki w wysokości 1 000,00 zł. Łącznie wypłacono kwotę 1 346 000,00 zł. Koszt obsługi tego zadania wyniósł 26 919,74 zł. Wypłata dodatku finansowana była z budżetu państwa.

Pracownicy socjalni Ośrodka, działając na podstawie odrębnych upoważnień Prezydenta Miasta Krosna, przeprowadzili 540 wywiadów środowiskowych celem ustalenia prawidłowości stanu faktycznego ze złożonym wnioskiem o wypłatę dodatku węglowego i dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania innych źródeł ciepła. Wywiady te stanowiły dowód w postępowaniu i nie stanowiły rodzinnych wywiadów środowiskowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

XI. DODATKI MIESZKANIOWE

Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40) zadaniem gminy jest zaspokajania zbiorowych potrzeb jej wspólnoty. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 przedmiotowej ustawy, w szczególności do zadań własnych gminy należą m. in. zadania obejmujące sprawy z zakresu ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Zadanie to realizowane jest m. in. poprzez wypłatę dodatku mieszkaniowego.

Dodatek mieszkaniowy jest rodzajem publicznoprawnego świadczenia pieniężnego, przysługującego osobie, która spełnia warunki określone prawem. Jego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części kosztów utrzymania, jakie obowiązana jest ponieść na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych osoba uprawniona do otrzymania tego dodatku. Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach regulują przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 2021 ze zm.). Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy, a organem właściwym do postępowania i wydawania decyzji w sprawie dodatku mieszkaniowego jest organ wykonawczy gminy. W związku z powyższym oraz zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 1a, w Gminie Miasto Krosno do prowadzenia dodatku mieszkaniowego oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach została upoważniona imiennie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje po spełnieniu szeregu warunków ustawowych.

Podstawowym warunkiem przy ustalaniu prawa do dodatku mieszkaniowego jest posiadanie tytułu prawnego do zajmowanego lokalu. Zgodnie z art. 2 w/w ustawy dodatek przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych – zamieszkującym w tych lokalach;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Ponadto dodatek mieszkaniowy przysługuje w związku z zamieszkiwaniem w jednym lokalu mieszkalnym albo zajmowaniem jednego lokalu mieszkalnego. Dodatek mieszkaniowy może przysługiwać też na podstawie więcej niż jednego tytułu prawnego spośród określonych powyżej.

Dodatek mieszkaniowy nie przysługuje osobom przebywającym w:

- domu pomocy społecznej;
- młodzieżowym ośrodku wychowawczym;
- schronisku dla nieletnich;

- zakładzie poprawczym;
  - zakładzie karnym;
  - szkole, w tym w szkole wojskowej;
- jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne całodobowe utrzymanie.

Drugim niezbędnym warunkiem przy ubieganiu się o dodatek mieszkaniowy jest wielkość powierzchni zajmowanego lokalu.

1. Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, w którym znajduje się tylko jeden lokal mieszkalny (dom jednorodzinny), zwana dalej "normatywną powierzchnią", w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

- 1) 35 m² - dla 1 osoby;
- 2) 40 m² - dla 2 osób;
- 3) 45 m² - dla 3 osób;
- 4) 55 m² - dla 4 osób;
- 5) 65 m² - dla 5 osób;
- 6) 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

2. W wypadku najmu albo podnajmu części lokalu mieszkalnego za powierzchnię użytkową lokalu mieszkalnego lub części tego lokalu zajmowanego przez gospodarstwo domowe najemcy albo podnajemcy uważa się powierzchnię zajmowanych pokoi, wynikającą z umowy najmu lub podnajmu, oraz część powierzchni kuchni, łazienki, korytarzy i innych pomieszczeń wspólnych znajdujących się w tym lokalu, odpowiadającą stosunkowi liczby członków gospodarstwa domowego najemcy albo podnajemcy do liczby osób zajmujących cały lokal. Za powierzchnię użytkową lokalu mieszkalnego zamieszkiwaną przez wynajmującego uważa się powierzchnię pokoi zajmowanych przez gospodarstwo domowe wynajmującego oraz część powierzchni kuchni, łazienki, korytarzy i innych pomieszczeń wspólnych wchodzących w skład tego lokalu, odpowiadającą stosunkowi liczby członków gospodarstwa domowego wynajmującego do liczby osób zajmujących cały lokal.

3. Normatywną powierzchnię powiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Normatywną powierzchnię powiększa się niezależnie od liczby członków gospodarstwa domowego. O wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

4. Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż:

- 1) 30% albo
- 2) 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

Kolejnym warunkiem przyznania dodatku mieszkaniowego jest kryterium dochodowe. Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli w okresie 3 miesięcy

poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie:

- 1) jednoosobowym – 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku;
- 2) wieloosobowym – 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Przy wydawaniu decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego uwzględnia się kwotę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Kwoty te wynosiły za styczeń 2022r.:

- 1) 40% z kwoty 5167,47 zł - 2066,99 zł (gosp. jednoosobowe),
- 2) 30% z kwoty 5167,47 zł - 1550,24 zł (gosp. wieloosobowe).

Natomiast od lutego 2022 kwoty te wynosiły:

- 1) 40% z kwoty 5662,53 zł – 2265,01 zł (gosp. jednoosobowe),
- 2) 30% z kwoty 5662,53 zł - 1698,76 zł (gosp. wieloosobowe).

Za dochód uważa się dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób. Nie uwzględnia się dochodu osoby, która przebywa w instytucji, o której mowa w art. 2 ust. 3, albo wyprowadziła się z lokalu mieszkalnego albo zmarła przed dniem złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

W przypadku posiadania tytułu prawnego do gospodarstwa rolnego dochód, z tego gospodarstwa ustala się na podstawie powierzchni gruntów w hektarach przeliczeniowych i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ostatnio ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym.

Wysokość dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, w przypadku prowadzenia działalności opodatkowanej na zasadach określonych w przepisach ustawy

z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustala się na podstawie oświadczenia wnioskodawcy lub zaświadczenia wydanego przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia ministra właściwego do spraw rodziny, o którym mowa w art. 5 ust. 7a ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z art. 7 ust. 11 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, w wypadku stwierdzenia, że osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny, wypłatę dodatku mieszkaniowego wstrzymuje się, w drodze decyzji administracyjnej, do czasu

uregulowania zaległości. Jeżeli uregulowanie zaległości nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania decyzji, o której mowa w zdaniu pierwszym, decyzja o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wygasa. W wypadku uregulowania należności w terminie określonym w zdaniu drugim wypłaca się dodatek mieszkaniowy za okres, w którym wypłata była wstrzymana. Stosownie do art. 8 ust. 4 powołanej ustawy zarządca budynku albo inna osoba uprawniona do pobierania należności za lokal mieszkalny zawiadamia organ przyznający dodatek mieszkaniowy o wystąpieniu zaległości, o których mowa w art. 7 ust. 11, obejmujących pełne 2 miesiące, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia tych zaległości. W przypadku niedopełnienia tego obowiązku zarządca budynku albo inna osoba uprawniona do pobierania należności za lokale mieszkalne zwraca organowi przyznającemu dodatek mieszkaniowy kwoty dodatków wypłaconych za miesiące, w których występowały zaległości w tych opłatach. Zarządca budynku albo inna osoba uprawniona do pobierania należności za lokal mieszkalny zwraca organowi te kwoty w terminie kolejnych 2 miesięcy, jeżeli gospodarstwo domowe, któremu przyznano dodatek mieszkaniowy, nie uiszczy zaległych opłat w terminie miesiąca od powstania obowiązku zawiadomienia organu o powstaniu zaległości. Jeżeli ryczałt na zakup opału był wypłacany zarządcy budynku albo innej osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny, na których spoczywa obowiązek powiadamiania organu przyznającego dodatek mieszkaniowy o wystąpieniu zaległości w opłatach, zarządca budynku albo inna osoba uprawniona do pobierania należności za lokal mieszkalny zwraca także nienależnie wypłacony ryczałt.

W 2022r. wydano łącznie 631 decyzji administracyjnych, w tym: 587 decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy, 44 decyzje odmawiające przyznania dodatku mieszkaniowego, 8 decyzji wstrzymujących dodatek, 2 wnioski pozostały bez rozpatrzenia ze względu na braki formalne.

W 2022r. wypłacono dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 584.842,96 zł. Środki na ten cel pochodziły z budżetu gminy.

XII. DODATEK ENERGETYCZNY

Przyznawanie dodatków energetycznych reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U z 2022 r., poz. 1385 ze zm.). W myśl przepisów ustawy, dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Do wniosku dołącza się kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej. Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, w związku z tym gmina otrzymują na ten cel dotacje celowe z budżetu państwa. W Gminie Miasto Krosno, na podstawie uchwały nr VII/192/19 Rady Miasta Krosna z dnia 26 marca 2019 r., upoważnienie do realizacji zadania otrzymała imiennie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie.

Dodatek energetyczny przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- ma przyznany dodatek mieszkaniowy,

- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny wynosił rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, ogłaszanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Wysokość limitu, o którym mowa powyżej wynosi:

- 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną,
- 1 250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób,
- 1 500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

Dodatek energetyczny wypłacany był w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłacany był do dnia 30 stycznia danego roku.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Klimatu z dnia 16 kwietnia 2021r. wysokość dodatku energetycznego obowiązująca od 1 maja 2021r. w okresie od 01.05.2021 r. do 30.04.2022 r. dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną – 12,09 zł/miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób – 16,79 zł/miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób – 20,15 zł/miesięcznie.

W związku ze znacznym wzrostem ceny energii elektrycznej i paliw oraz obawą przed obniżeniem stopy życiowej społeczeństwa wprowadzona została ochrona przed skutkami tych okoliczności poprzez wprowadzenie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. W związku z tym, iż dodatek osłonowy stanowił większą kwotowo ochronę oraz obejmował swym wsparciem większą grupę osób, to w okresie od 4 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. ustalanie prawa i wypłata dodatku energetycznego zostało wstrzymane.

W 2022 r., na podstawie 3 decyzji przyznających, wydanych do dnia 04.01.2022r., wypłacono 159 świadczeń na kwotę 2 431,85 zł. Koszty obsługi dodatku energetycznego wyniosły 40,84 zł. Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

XIII. POMOC ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCY Z OPŁAT ZA KORZYSTANIE Z ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W ramach swojej działalności Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie jest jednym z realizatorów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przyjętego uchwałą Nr XLV/1281/22 Rady Miasta Krosna z dnia 16 marca 2022 r.

Sprawozdanie dotyczące realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2022 zostało przedstawione Radzie Miasta Krosna w miesiącu lutym 2023 r.

XIV. KARTA POLAKA

Osoba posiadająca Kartę Polaka może ubiegać się o przyznanie świadczenia pieniężnego dla siebie i członków swojej rodziny, po spełnieniu warunków określonych w ustawie o Karcie Polaka. Decyzję w tej sprawie wydaje Wojewoda Podkarpacki, natomiast świadczenie wypłacane jest przez powiat, w którym zamieszkuje posiadacz Karty Polaka. Zadanie to finansowane jest ze środków budżetu państwa.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie, na podstawie pełnomocnictwa Prezydenta Miasta Krosna z dnia 21 maja 2019 r., został upoważniony do składania do Wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadacza Karty Polaka, wypłacania tych świadczeń oraz rozliczania dotacji. W 2022r. wypłacono świadczeń z tego tytułu dla 2 osób w łącznej kwocie 18 480,00 zł.

XV. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”

Na podstawie art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) Ośrodek prowadził postępowanie i wydawał zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, celem skorzystania z dofinansowania w ramach programu „Czyste Powietrze”.

W 2022 roku wydano 110 zaświadczeń, w tym 87 dla gospodarstw wieloosobowych i 23 dla gospodarstw jednoosobowych.

Poniższa tabela przedstawia realizację budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022 r.

Wydatkowana kwota ogółem		58 602 760,06
w tym:	ze środków budżetu państwa	41 813 933,42
	ze środków budżetu gminy	10 816 027,82
	ze środków z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	435 026,74
	ze środków budżetu innych powiatów	197 640,52
	z funduszu przeciwdziałania Covid-19	5 331 347,71
	otrzymana darowizna na potrzeby działalności PWD	8 783,85

Z ogólnej kwoty wydatkowano na:

Zadania Gminy		
Utrzymanie ośrodka		4 204 908,18
w tym:	środki budżetu państwa	582 469,68
	środki budżetu gminy	3 622 438,50
Zasiłki i pomoc w naturze		2 633 963,01
w tym:	środki budżetu państwa	2 489 424,43
	środki budżetu gminy	132 954,51

	środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	11 584,07
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej		106 996,45
w tym:	środki budżetu państwa	106 996,45
Dożywianie – posiłki i zasiłki na zakup posiłku lub żywności		794 495,55
w tym:	środki budżetu państwa	556 146,89
	środki budżetu gminy	238 348,66
Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (posiłki oraz 300)		297 324,70
w tym:	Środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	297 324,70
Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej		3 903 280,09
w tym:	środki budżetu gminy	3 903 280,09
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		59 541,03
w tym:	środki budżetu gminy	59 541,03
Wsparcie Rodziny i Piecza Zastępcza		208 164,23
w tym:	środki budżetu gminy	208 164,23
Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii		701 323,36
w tym	środki budżetu gminy	701 323,36
Składki na ubezpieczenie zdrowotne pokrywane od zasiłków stałych oraz uczestników CIS		14 883,00
w tym:	środki budżetu państwa	14 883,00
Świadczenia rodzinne i świadczenia alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne		16 879 485,68
w tym:	środki budżetu państwa	16 743 697,56
	środki budżetu gminy	10 242,28
	środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	125 545,84
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne		345 259,96
w tym	środki budżetu państwa	344 687,83
	środki z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy	572,13
Dodatek osłonowy		3 006 561,06
w tym	środki z budżetu państwa	3 006 561,06
Dodatek węglowy		3 958 427,97
w tym	środki z funduszu przeciwdziałania Covid-19	3 958 427,97
Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania innych źródeł ciepła		1 372 919,74
w tym	środki z funduszu przeciwdziałania Covid-19	1 372 919,74
Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci		17 775 612,31
w tym:	środki budżetu państwa	17 775 612,31
Dodatek mieszkaniowy i energetyczny		587 274,81
w tym:	środki budżetu gminy	584 842,96
	środki budżetu państwa	2 431,85
Ośrodki wsparcia		164 933,92
w tym:	środki budżetu gminy	164 933,92

Projekt Pokonać Samotność – rozwój usług społecznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii w Mieście Krośnie		30 454,17
w tym:	środki budżetu gminy	30 454,17
Korpus Wsparcia Seniora		52 940,75
w tym:	środki budżetu gminy	52 940,75
Remont pomieszczeń na potrzeby utworzenia jadłodzielni		6 000,00
w tym:	środki budżetu gminy	6 000,00
Zadania powiatu		
Placówki opiekuńczo-wychowawcze		64 192,20
w tym:	środki budżetu gminy	40 050,00
	środki budżetu państwa	24 142,20
Rodziny zastępcze		1 142 713,47
w tym:	środki budżetu gminy	829 714,79
	środki z innych powiatów	197 640,52
	środki budżetu państwa	115 358,16
Dział Interwencji Kryzysowej wraz z mieszkaniem chronionym		230 798,57
w tym:	środki budżetu gminy	230 798,57
Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		33 042,00
w tym:	środki budżetu państwa	33 042,00
Karta Polaka		18 480,00
w tym:	środki budżetu państwa	18 480,00
Darowizna na działalność PWD		8 783,85

Wykonanie stanowi około 97,00 % zaplanowanego budżetu.

Na dzień 31 grudnia 2022r. zatrudnienie w przeliczeniu na etaty wynosiło 69,38 etatów.

Załącznik nr 1

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 za rok 2022.

Załącznik nr 2

Sprawozdanie z realizacji Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Krośnie na lata 2022-2024 za rok 2022.

Opracował:

Jarosław Marek, Zastępca Dyrektora MOPR

Załącznik nr 1
do sprawozdania z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Krośnie za rok 2022

PREZYDENT MIASTA KROSNA

SPRAWOZDANIE

z realizacji Miejskiego Programu

Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony

Ofiar Przemocy w Rodzinie

w Krośnie na lata 2021-2025

za 2022 rok

Krosno, marzec 2023r.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 został przyjęty Uchwałą Nr XXXI/883/2021 Rady Miasta Krosna z dnia 26 lutego 2021r.

Zadania Programu koordynowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie. W ich realizacji uczestniczą instytucje, organizacje i specjaliści zaangażowani w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne podmioty, pełniące funkcje wspierające:

- Komenda Miejska Policji w Krośnie,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie,
- Prokuratura Rejonowa w Krośnie,
- Sąd Rejonowy w Krośnie,
- Punkt Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Członków ich Rodzin,
- Urząd Miasta w Krośnie,
- placówki służby zdrowia,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa w szczególności na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływanych, dla indywidualnych przypadków, grupach roboczych. Obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie.

Celem głównym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez skuteczne działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel główny realizowany jest poprzez obszary prewencji, edukacji, prawa i pracy socjalnej na podstawie opracowanego harmonogramu działań.

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Edukację społeczną i promocję działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Krośnie.

4. Podnoszenie i doskonalenie umiejętności służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

Analizie poddano wszystkie działania podejmowane w obszarze celów szczegółowych. Przyjęto, że ich realizacja przyczyni się do poprawy jakości udzielanej pomocy, kontynuowanej przez współpracujące w Gminie podmioty.

Zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wykonano w oparciu o przyjętą realizację podporządkowanych celom szczegółowym zadań.

Cel szczegółowy 1:

Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 1.

Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwanego dalej Zespołem Interdyscyplinarnym) oraz grup roboczych została zrealizowana poprzez:

- a) przeprowadzono 12 spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- b) przesyłane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie miesiąca „Niebieskie Karty” (zwane dalej NK) były systematycznie przekazywane w formie elektronicznej członkom Zespołu Interdyscyplinarnego (zachowaniem zasad poufności).
- c) W każdy pierwszy poniedziałek miesiąca zgodnie z decyzją większości członków, była powoływała grupa robocza dla każdej nowej rodziny, a w przypadku zdiagnozowanego ustania przemocy w rodzinie, uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie lub po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań – we wskazanych rodzinach - podejmowano decyzję o zakończeniu prowadzenia procedury Niebieskiej Karty - zgodnie z treścią § 18 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
- d) w czasie trwania procedury NK pracownik socjalny i dzielnicowy KMP przez około 6 miesięcy prowadził w środowisku domowym wskazanych rodzin - stały monitoring sytuacji rodzinnej i życiowej rodzin objętych procedurą.

Dzielnicowy weryfikował na bieżąco ilość zgłaszanych interwencji w miejscu zamieszkania, pracownik socjalny – aktualną sytuację domowników.

- e) Pozostali członkowie powołanych grup roboczych pracowali z członkami rodziny indywidualnie informując o podjętych działaniach wobec nich.

Opracowano także bazę danych instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie i umieszczono ją na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koźnie, Policji oraz Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie.

W okresie od 1 stycznia 2022r. do 31 grudnia 2022 r. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona była w 77 rodzinach. W 56 rodzinach została ona wszczęta w 2022r. natomiast pozostałe 21 rodzin korzystało z tej formy pomocy już w ubiegłym roku. Niektóre rodziny borykają się z problemem przemocy długotrwale, czego dowodzą powtarzające się interwencje Policji w ich miejscu zamieszkania. W ubiegłym roku było takich 12 rodzin.

W 2022r. formularz „Niebieskiej Karty”- A, która stanowi dokument potwierdzający problem przemocy w rodzinie, sporządziły następujące instytucje:

- Komenda Miejska Policji – 61 sztuk
- pomoc społeczna – 10 sztuk
- oświata – 1 sztuka

W związku z powyższym odbyło się 284 posiedzenia grup roboczych, których celem było omówienie problemów w poszczególnych rodzinach i ustalenie sposobów ich rozwiązania. W 45 rodzinach po około 6 miesiącach monitorowania sytuacji, na wniosek grupy roboczej została zakończona procedura „Niebieskiej Karty”. Natomiast w 17 przypadkach członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego rozstrzygnęli o braku zasadności podejmowania działań i nie była powoływana grupa robocza (np. przesłanie sprawy do właściwości innej Gminy lub oddzielne zamieszkanie skonfliktowanych osób).

W związku z bieżącymi ustaleniami członków grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, potwierdzającymi uzasadnione podejrzenie o stosowaniu przemocy domowej, w roku 2022 r. zarówno Komenda Miejska Policji jak i Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie kierowali do Prokuratury Rejonowej zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w sprawach z art. 207 kk. Wydział Dochodzeniowo – Śledczy prowadził w tych sprawach dochodzenie i na wniosek Policji Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w 24 przypadkach przesyłała zgromadzoną dokumentację. Członkowie grup roboczych ZI składali w tych postępowaniach zeznania na Policji, a następnie uczestniczyli w postępowaniu sądowym.

Jednocześnie, mając na uwadze dobro małoletnich dzieci, będących świadkami sytuacji przemocowych w ich rodzinach, pracownicy MOPR Krosno (Dział Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej, Dział Interwencji Kryzysowej) oraz Zespół Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii w Wydziale Prewencji KMP Krosno kierowali wnioski do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Krośnie o wgląd w sytuację rodziny i nadzór kuratora.

Zadanie 2.

Wsparcie prowadzone dla osób doznających przemocy w rodzinie w ramach poradnictwa specjalistycznego.

Pomoc dla ofiar przemocy, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – jako zadanie własne Gminy - realizowana była w szczególności przez Dział Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie.

Raz w tygodniu w godzinach od 7.30 do 17.30 dla osób potrzebujących pomocy dostępny jest prawnik, udzielający porad i sporządzający pisma procesowe i urzędowe do wskazanych instytucji, w zależności od bieżących potrzeb osób pokrzywdzonych. Dzięki otrzymanej pomocy w postaci specjalistycznego poradnictwa szczególnie w postaci wsparcia psychologicznego (prowadzonego w dni powszednie w godz. od 7.30 do godz. 15.30 oraz w środę w godz. 10:00 do godz.18.00) osoby pokrzywdzone sukcesywnie podejmowały decyzję o osobistym zawiadomieniu organów ścigania o pojawiającej się przemocy w ich rodzinach. Prowadzona pomoc psychologiczna w znacznej mierze była udzielana osobiście, ale także zgodnie z formułowanymi potrzebami osób zainteresowanych - porad i pomocy udzielano także telefonicznie.

W Dziale Interwencji Kryzysowej w roku 2022 ze specjalistycznej pomocy prawnej, socjalnej i psychologicznej skorzystało 253 osoby, z których 45% stanowiły osoby uwikłane w problem przemocy. Osoby pokrzywdzone przemocą otrzymały również informację o możliwości skorzystania z pomocy w postaci okresowego zamieszkania w hostelu DIK MOPR oraz schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Lesku, na podstawie podpisanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie porozumienia w tym zakresie. Żadna z osób poszkodowanych przemocą w rodzinie z Gminy Miasta Krosna, nie skorzystała ze schronienia w hostelu, a jedna matka z małoletnim dzieckiem wyraziła zgodę na zmianę miejsca pobytu i umieszczenie w SOWOP w Lesku, gdzie przebywała 10 dni.

W każdej rodzinie objętej procedurą „Niebieskiej Karty” (77) mamy do czynienia przynajmniej z jedną, bezpośrednią ofiarą przemocy. Oprócz ofiar często występują w rodzinie świadkowie nieprawidłowych, agresywnych zachowań osób podejrzanych o stosowanie przemocy. Niejednokrotnie są to małoletnie dzieci, które nie są w stanie

reagować w trudnych sytuacjach, jeśli dodatkowo dotyczy to ich rodziców. Mimo to zaobserwowano, że powtarzająca się sytuacja przemocy w rodzinie zmusza małych do wezwania interwencji Policji lub zgłoszenia przemocy ze strony rodzica np. u psychologa czy pedagoga szkolnego. W 2022r. zostało sporządzonych 7 Niebieskich Kart , w których osobami pokrzywdzonymi były małe dzieci. Zarówno ofiary jak i świadkowie mogą i korzystają z poradnictwa specjalistycznego funkcjonującego zarówno w Dziale Interwencji Kryzysowej MOPR jak i u innych specjalistów działających w organizacjach pozarządowych. Od marca 2021r. w Krośnie w Poradni SpecMed dzieci i młodzież mogą korzystać z pomocy psychologiczno-terapeutycznej, co jak się okazało jest niezwykle ważnym działaniem skierowanym na zwiększone potrzeby dzieci w tym zakresie.

W roku 2022r. z pomocy pracowników Działu skorzystało 276 osób, które znalazły się w nagłym lub przewlekłym kryzysie. Obejmowała ona specjalistyczne wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne lub pomoc w postaci interwencji kryzysowej.

Zadanie 3.

Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.

Zgodnie z ustaleniami podjętymi w ramach prowadzonych działań przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego osoby doświadczające przemocy w rodzinie wymagają bardzo często radykalnej zmiany w ich codziennym życiu, przede wszystkim związanej z oddzielnym zamieszkaniem małżonków. W ramach naszych działań, osoby te mają możliwość ubiegania się o urzędowe potwierdzenie ich trudnej sytuacji życiowej, które docelowo jest brane pod uwagę, przy rozpatrywaniu przez Komisję Mieszkaniową złożonego przez osobę pokrzywdzoną wniosku, o przyznanie lokalu socjalnego z zasobów gminy. Osoby te również korzystają z pomocy w uzupełnieniu wniosku o przyznanie lokalu w związku z ich trudną sytuacją życiową.

Cel szczegółowy 2:

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadanie 1:

Prowadzenie działań interwencyjnych

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Krośnie każdorazowo po otrzymaniu zgłoszenia o przemoc w rodzinie interweniują w miejscu zamieszkania,

a zebrane informacje dokumentują w kwestionariuszu „Niebieska Karta” – A. Podczas interwencji osoby wskazane jako podejrzane o stosowanie przemocy są informowane o procedurze i konsekwencjach jej prowadzenia. W roku 2022r. zostało zgłoszonych 61 interwencji, w wyniku których została założona procedura „Niebieska Karta”.

Izolowanie ofiar przemocy w rodzinie od sprawcy było realizowane poprzez:

- 1) zatrzymanie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy do wytrzeźwienia,
- 2) od dnia 30.11.2020r., po wprowadzeniu zmian w procedurze „Niebieskiej Karty”, jest możliwe korzystanie przez funkcjonariuszy Policji z nowych narzędzi prawnych w postaci nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 11a. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Zgodnie z powołanymi przepisami sprawca otrzymuje nakaz opuszczenia zajmowanego mieszkania i zakaz zbliżania się do rodziny przez okres 14 dni. Ma też podać Policji miejsce przyszłego pobytu po zabraniu niezbędnych rzeczy z mieszkania i oczekiwać na decyzję Sądu co do kolejnego okresu zastosowanego środka. W 2022r. wydano 8 takich decyzji wobec sprawców przemocy. Jak wynika z prowadzonych obserwacji narzędzie to stwarza, dla członków rodziny znajdującej się w sytuacji kryzysowej, będących jednocześnie ofiarami przemocy domowej, tymczasowe, całodobowe poczucie bezpieczeństwa.

Jak ustalono z informacji Komendy Miejskiej Policji w Krośnie w Krośnie z osób, wobec których podejmowano interwencję domową i podejmowano decyzję o przewiezieniu osób podejrzanych o stosowanie przemocy do wytrzeźwienia - 25 mężczyzn zostało zatrzymanych procesowo za stosowanie przemocy w rodzinie, a wobec 2 zastosowano nakaz/zakaz.

Jednocześnie należy wskazać, iż pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie i funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Krośnie dostrzegając, iż problem alkoholowy jest główną przyczyną konfliktów i przemocy w rodzinie skierowali do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 50 wniosków:

- a) pracownicy socjalni – 12 wniosków (w tym Dział Interwencji Kryzysowej - 7 wniosków),
- b) policja – 38 wniosków.

Jednocześnie gdy agresywne zachowanie sprawcy zagrażało małoletnim dzieciom, wspólnie z nim zamieszkałym - do Sądu Rejonowego zostały skierowane wnioski o wgląd w sytuację rodziny.

Zadanie 2:

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc.

W roku 2022 Gmina Miasto Krosno wniosowała o sfinansowanie Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie ze środków ujętych w budżecie Wojewody. Program ten nie został jednak zrealizowany, ponieważ żadna z osób skazanych za przestępstwo z art. 207 kk nie została zobowiązana do uczestnictwa w tym Programie, natomiast osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie, którym zaproponowano udział w Programie podczas spotkań grup roboczych nie wyraziły zgody na udział w nim. Aby Program mógł być zrealizowany niezbędna jest minimalna ilość uczestników - 6 osób, ale pozyskanie i tak małej ilości okazało się niemożliwe. Udział w Programie wymaga zgody osoby skierowanej, a osoby podejrzane o stosowanie przemocy w większości nie mają poczucia czynienia krzywdy bliskim i ich motywowanie, nie poparte nakazem Sądu, jest nieskuteczne.

Wskazujemy, iż poza realizacją w/w Programu osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie są na bieżąco poddawane różnym rodzajom oddziaływań edukacyjnych ze strony pracowników MOPR Krosno. Podczas wizyt pracowników socjalnych w miejscu ich zamieszkania oraz spotkań w Dziale Interwencji Kryzysowej MOPR Krosno, członkowie grupy roboczej wskazują im przyczyny, które wpływają i mają duże znaczenie na istniejące relacje w ich rodzinach, a szczególnie z osobami najbliższymi. W spotkaniach w Dziale Interwencji Kryzysowej uczestniczyło 25 osób podejrzanych o stosowanie przemocy. Wypełniono wówczas kwestionariusz „Niebieskiej Karty-D”, który pozwala ułatwić wgląd sprawcy w samego siebie i podjąć ocenę swojej postawy wobec problemu przemocy.

Cel szczegółowy 3:

Edukacja społeczna i promocje działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Krośnie.

Zadanie:

Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Integralną częścią działalności profilaktycznej w roku 2022r. były:

- kampania informacyjna, kolportaż 1000 ulotek co do możliwości skorzystania w Dziale Interwencji Kryzysowej MOPR ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz prawnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz 50 szt. informatorów o placówkach pomocowych działających na terenie

Gminy Miasto Krosno – działania bieżące oraz podczas udziału w organizowanych:

- promocji Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw oraz bezpłatnych porad prawnych udzielanych na terenie Gminy;
- warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców, dyrektorów, nauczycieli, pedagogów/psychologów szkolnych zgodnie z programem „Szkola dla Rodziców i Wychowawców” prowadzonych przez Miejską Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną warsztaty;
- podejmowanych sukcesywnie oddziaływań edukacyjnych w szkołach.

Podnoszenie świadomości dzieci na temat przemocy w rodzinie:

1. Miejska Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Krośnie przeprowadziła warsztaty edukacyjne, którymi objęła w roku 2022 szkoły podstawowe.
2. Komenda Miejska Policji w Krośnie – odbyło się 8 spotkań z młodzieżą szkolną, w których wzięło udział 254 osób, a była na nich poruszana tematyka przemocy domowej i jej wpływ na funkcjonowanie rodziny.
3. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci zorganizowało:
4. wyjazd na turnus integracyjno-profilaktyczny do Zakopanego, Łaz i Rabki Zdrój w okresie wakacji - 60 dzieci,
5. półkolonie w Krośnie – 4 turnusy – 105 dzieci,
6. Dział Interwencji Kryzysowej MOPR w Krośnie – psycholog prowadzi prelekcje w klasach VIII Szkół Podstawowych na temat zjawiska przemocy domowej,
7. Placówki oświatowe - pogadanki pedagogów z uczniami poszczególnych klas.

Szczegółowe sprawozdania z tematyki prowadzonych spotkań profilaktycznych każdej ze szkół.

Tematy spotkań:

- Dla czego dzieci sobie dokuczają? Skąd się bierze przemoc? Budowanie zaufania w klasie, atmosfery życzliwości i poczucia bezpieczeństwa -273 osoby,
- Agresja w nas i wokół nas -154 osoby,
- Jak rozwiązywać konflikty rówieśnicze- 90 osób,
- Umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Agresja i przemoc -123 osoby,
- Przemoc w rodzinie- jak radzić sobie z przemocom, gdzie szukać pomocy- 192 osoby,
- Cyberprzemoc -178 osób + 168 osób,

- Jestem ofiarą przemocy, gdzie szukać pomocy? Znam swoje prawa i wiem jak ich bronić - 360 osób,
- Wirtualny świat – szansa i zagrożenia - przemoc psychiczna stosowana w Internecie- 260 osób,
- Procedura Niebieskiej Karty-odpowiedzialność prawna nieletnich – 60 osób,
- Przemoc rówieśnicza – 77 osób + 113 osób,
- Życie bez strachu- spotkania w szkołach – bd
- Przemoc oraz rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy- 82 osoby.

W każdej szkole na korytarzu znajduje się gazetka szkolna zawierająca informację na temat przemocy oraz instytucji udzielających wsparcia.

Szkolenia dla rodziców były realizowane przez specjalistów Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Wychowawcy i pedagodzy szkół podczas spotkań z rodzicami dzieci przekazywali informacje dotyczące zagrożenia występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów jej zapobiegania i miejsc, gdzie można skorzystać z pomocy przy zaistnieniu problemu zarówno w postaci wykładów jak i ulotek.

Na spotkaniach z rodzicami podczas wywiadówek szkolnych poruszano następujące tematy:

- Przemoc w rodzinie - podstawowe informacje,
- Procedura „Niebieskiej Karty”.

Cel szczegółowy 4:

Podnoszenie i doskonalenie umiejętności służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

Zadanie :

Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Szkolenie kadry pomocy społecznej i innych podmiotów realizujących Program:

1. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie uczestniczyli w szkoleniach on-line na temat przemocy w rodzinie, pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, byli też poddani superwizji – warsztaty grupowe w MOPR - 5 osób;
2. Funkcjonariusze policji - dzielnicowi i funkcjonariusze interweniujący zostali przeszkoleni co do realizowania zadań związanych z przeciwdziałaniem

przemocy w rodzinie - procedura „Niebieskiej Karty”- 332 osoby uczestniczące w 12 szkoleniach;

3. Wychowawcy i pedagodzy poszczególnych szkół brali udział w programach i szkoleniach on-line:
  - Rodzina w centrum uwagi. Siła usieciowionych więzi - 2 nauczycieli,
  - Przemoc w szkole- przyczyny, diagnozowanie, działanie - 5 nauczycieli,
  - Dziecko pokrzywdzone przestępstwem - pedagog szkolny,
  - Komunikacja z trudnymi rodzicami, agresja wśród uczniów-jej przyczyny i skutki - 30 nauczycieli,
  - Procedura Niebieskiej Karty- Stowarzyszenie Intro,
  - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie- Program Aktywni Obywatele.

Wdrożono zintegrowane i interdyscyplinarne działania na terenie gminy obejmujące edukację, prewencję i poradnictwo z zakresu prawa i pracy socjalnej, realizowane przez jednostki i służby:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w tym Dział Interwencji Kryzysowej;
2. Komendę Miejską Policji;
3. Prokuraturę Rejonową;
4. Sąd Rejonowy, w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej;
5. Miejską Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną;
6. placówki oświatowe;
7. Zespół Interdyscyplinarny;
8. Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
9. placówki służby zdrowia;
10. stowarzyszenia i organizacje pozarządowe;
11. media.

Efekty realizowanych działań:

Wszystkie działania głównego realizatora Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie skierowane były na ograniczanie skali zjawiska przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zintegrowana współpraca wszystkich służb przyczyniła się do zwiększania skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy i do pogłębienia wiedzy lokalnego społeczeństwa o zjawisku przemocy oraz możliwościach uzyskania specjalistycznego wsparcia. Podkreślić należy potrzebę kontynuacji przedsięwziętych zadań, a szczególnie zwiększenia zakresu poradnictwa specjalistycznego i działań profilaktycznych - głównie z uwagi na widoczne potrzeby i skalę przemocy w rodzinach na terenie Krosna. Jak wynika z przeprowadzonej analizy, podejmowane

działania są formą skutecznego przeciwdziałania zjawisku przemocy, a tym samym ograniczają jego zakres.

W wyniku przeprowadzonych działań nastąpiło:

- 1) pogłębienie wiedzy mieszkańców Krosna w zakresie szkodliwości zjawiska przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- 2) uwrażliwienie środowiska lokalnego na problem przemocy w rodzinie w najbliższym otoczeniu,
- 3) utrzymanie specjalistycznego poradnictwa dla osób potrzebujących pomocy,
- 4) skonsolidowanie działań jednostek i służb zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

Opracowała:
Zaremba Alicja

Załącznik nr 2
do sprawozdania z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Krośnie za rok 2022

PREZYDENT MIASTA KROSNA

SPRAWOZDANIE

z realizacji „Programu wspierania
rodziny i rozwoju pieczy zastępczej
w Krośnie na lata 2022-2024”
za rok 2022

Krosno, marzec 2023r.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krosna z dnia 25 listopada 2011r. realizował opracowany i przyjęty uchwałą Rady Miasta Krosna z dnia 29 grudnia 2021r. Nr XLI/1206/21 „Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2022-2024”.

Uwzględniając warunki lokalne oraz możliwości finansowe Gminy Miasta Krosna przyjęty Program ustanawia kierunki działania w perspektywie trzyletniej, a jego głównym celem jest objęcie długoplanowym wsparciem rodzin biologicznych, mających trudności w wypełnianiu swych ról społecznych, otoczenie opieką i wychowaniem dzieci z miasta Krosna, a dla dzieci pozbawionych tej opieki – zapewnienie pieczy zastępczej. Program podzielony jest na 2 części obejmujące zadania własne gminy oraz zadania powiatu.

Zadania gminy: wielopłaszczyznowa praca z rodzinami zamieszkującymi na terenie Gminy Miasto Krosno mająca w większości charakter zadań profilaktycznych, takich jak wspieranie rodzin poprzez pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dzieci.

Zadaniem Programu wspierania rodziny jest zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie Gminy Miasto Krosno wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacji kryzysu i w obliczu trudności życiowych.

Główny cel - jakim jest wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną - realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie poprzez podejmowanie działań w zakresie określonych poniżej celów szczegółowych.

Cele szczegółowe:

1. Wielokierunkowa praca z rodzinami niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonymi odebraniem dziecka oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcji.

Realizacja tego celu ukierunkowana była na zapewnienie optymalnych warunków funkcjonowania i rozwoju dzieci w ich naturalnym środowisku – rodzinie biologicznej. Było to możliwe dzięki skoordynowaniu działań podejmowanych przez wszystkie służby i instytucje mające w swoich kompetencjach wspieranie rodziny niewydolnej lub dysfunkcyjnej. Wszystkie podejmowane aktywności miały na celu osiągnięcie przez rodzinę stabilizacji życiowej i zapobieganie konieczności umieszczania dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.

Zadania te były realizowane poprzez :

- 1) zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, m.in. poprzez przydzielenie asystenta rodziny,
- 2) zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji oraz pracy socjalnej w celu przywrócenia rodzinom zdolności do prawidłowego wypełniania powierzonych im funkcji,
- 3) systematyczne monitorowanie rodzin przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów mających kontakt z rodziną,
- 4) umożliwienie i wspieranie doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie jest realizatorem polityki społecznej ukierunkowanej na tworzenie warunków zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych, zwłaszcza tych związanych z bieżącym funkcjonowaniem rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasta Krosna. Jednym ze sposobów realizacji związanych z tym zadań jest zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin tego wymagających. Tutejszy Ośrodek w ramach swej struktury oferuje wielopłaszczyznową, bezpłatną pomoc dla osób i rodzin pozostających długotrwale w bezradności życiowej, z powodu nieradzenia sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocia, problemów natury psychologicznej lub innych dysfunkcji powodujących nieprawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Konsultacji udzielają: psycholog, pedagog, prawnik, terapeuci uzależnień oraz pracownicy socjalni. W roku 2022 ze specjalistycznego poradnictwa socjalnego skorzystało 627 rodzin (1112 osób). Udzielono także łącznie 763 porad, w tym 559 z poradnictwa psychologicznego, 204 z poradnictwa prawnego oraz odbyło się 864 konsultacji ze specjalistami w Punkcie Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Członków ich Rodzin.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu swoich funkcji mają możliwość korzystania z udziału w grupie wsparcia. Podobnie jak w latach ubiegłych pracownicy tutejszego Ośrodka zachęcali osoby, z którymi pracują, do udziału w tej formie wsparcia, lecz mimo podejmowanych prób nie zgłosiła się żadna osoba zainteresowana udziałem w grupie wsparcia. Rodzice nadal wykazują jedynie chęć uczestnictwa w indywidualnych spotkaniach z psychologiem, negując spotkania otwarte i grupowe.

Doświadczenie z lat ubiegłych wskazuje jednoznacznie, iż najbardziej efektywną formą wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swojej funkcji, jest przydzielenie asystenta rodziny. Jego głównymi zadaniami są:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, wychowawczych, psychologicznych; wspieranie aktywności społecznej rodzin; udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach placówek wsparcia dziennego oraz zajęciach psychoedukacyjnych,
- 2) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej - w ramach pomocy dziecku umieszczonemu już w pieczy zastępczej,
- 3) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci i sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- 4) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym i grupami roboczymi, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Objęcie członków rodziny wsparciem asystenta jest wynikiem powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu swej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a poprzedzone jest wywiadem środowiskowym oraz pełną analizą sytuacji tej rodziny. Wymaga także zgody rodziny do podjęcia takiej współpracy. Na dzień 31.12.2022r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie zatrudniał trzech asystentów rodziny w wymiarze 3 etatów. Asystenci rodziny, którzy ustawowo ograniczeni są w ilości prowadzonych środowisk (art. 15 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), w ciągu 2022r. objęli swoim wsparciem 42 środowisk rodzinnych, w których przebywało 77 dzieci.

Tabela Nr 1. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w 2022r.

Rodziny objęte wsparciem	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
	42	77

Źródło: dane MOPR Krosno

Pod opieką asystentów rodziny w 2022r. znajdowało się również 7 rodzin biologicznych, których 9-ro dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Działania asystentów w tym przypadku, skierowane były na poprawę funkcjonowania rodzin, by w przyszłości ich małoletnie dzieci mogły powrócić do środowiska naturalnego. W 2022r. z wyniku zintensyfikowanego wsparcia rodziny, do rodziny biologicznej powróciło dwoje dzieci, które przebywały dotychczas w pieczy zastępczej.

Asystenci zatrudnieni w MOPR Krosno na bieżąco współpracują z członkami rodzin, których niejednokrotnie cechują deficyty intelektualne, poznawcze i emocjonalne. Niejednokrotnie członkowie rodzin zmagają się z uzależnieniem od alkoholu, co generuje konieczność podejmowania przez asystentów dodatkowych działań na rzecz rodziny. Utrzymują oni także stałą współpracę z placówkami służby zdrowia, szkołami oraz innymi instytucjami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Poniżej przedstawiono tabelę dotyczącą liczby wniosków o objęcie rodziny pomocą asystenta w 2022 roku.

Tabela Nr 2. Przydzielenie rodzinie asystenta rodziny w 2022r.

Przydzielenie rodzinie asystenta	Rok 2022	
	na wnioski pracownika socjalnego	sądowe przydzielenie asystenta rodziny
	7	0

Źródło: dane MOPR Krosno

Brak zgody rodziny na współpracę z asystentem rodziny – jako kolejny środek profilaktyczno-mobilizujący - skutkuje zawiadomieniem Sądu Rodzinnego o uzasadnionej konieczności ingerencji w jakość sprawowanej władzy rodzicielskiej. W 2022r. prowadzono pracę z 10 rodzinami zobowiązanymi przez Sąd Rodzinny do współpracy z asystentem rodziny, które zostały zobowiązane do tej współpracy w latach ubiegłych i nadal sytuacja w rodzinie nie uległa poprawie.

Praca asystenta rodziny kończy się zarówno po uzyskaniu pozytywnych efektów prowadzonych działań, jak i w sytuacji braku współpracy rodziny z asystentem lub deklarowanej rezygnacji rodziny z prowadzonego wsparcia. W roku 2022 asystenci rodziny zakończyli współpracę z 6 rodzinami, z czego w 4 przypadkach zakończenie

dotyczyło zmiany miejsca zamieszkania rodziny, natomiast w 1 – brak rokowań i brak chęci współpracy ze strony rodziny objętej wsparciem, i w 1 – rezygnacja rodziny ze wsparcia.

Tabela Nr 3. Liczba rodzin, w których zakończono współpracę asystenta rodziny w 2022r.

Liczba rodzin w których zakończono współpracę asystenta rodziny	zmiana miejsca zamieszkania	brak rokowań i chęci współpracy	rezygnacja rodziny
	4	1	1

Źródło: dane MOPR Krosno

Jak wynika z doświadczenia prowadzonej przez nas pracy na bieżąco rozpoznawane są potrzeby dotyczące konieczności przydzielenia rodzinie asystenta nadal stale rosną, bowiem praca asystentów rodzi najbardziej wymierne skutki w sferze bieżącego funkcjonowania rodzin, a tym samym poprawy wychowujących się w nich dzieci.

Od dnia 1 stycznia 2017 roku (z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”) poszerzył się obszar działania asystenta rodziny związany z powierzeniem mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych instytucji, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny. W 2022r. dwie rodziny objęte były wsparciem w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W rodzinach tych przebywało 2 dzieci wymagających specjalistycznego leczenia. Działania asystenta z tymi rodzinami polegały na bieżącym wspieraniu członków rodziny w codziennym funkcjonowaniu i oferowanie rodzinie poradnictwa specjalistycznego.

Jednym z zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest podnoszenie kompetencji przez wykonujących te zadania pracowników. Asystenci rodziny zatrudnieni w Dziale ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPR Krosno w celu zwiększenia efektywności swojej pracy brali udział w grupowej superwizji pracy socjalnej. Ponadto asystenci rodziny uczestniczyli w konferencji „Pasje i uczucia

chronią od zepsucia- profilaktyka przestępczości dzieci i młodzieży” oraz szkoleniu pn. „Podział zadań pomiędzy asystenta rodziny i pracownika socjalnego w pracy z rodziną z dziećmi i na jej rzecz. Współpraca multiprofesjonalna”. Jeden z asystentów rodziny ukończył studia II stopnia na kierunku praca socjalna z elementami organizacji i zarządzania.

W ciągu roku 2022 na bieżąco, podobnie jak w latach ubiegłych, wypracowywano nowe metody pracy, narzędzia, sposób dokumentowania pracy, a także zasady współpracy z osobami pracującymi na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

2. Zapobieganie powstawaniu nagłych problemów rodzinnych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących sytuacji kryzysowych.

Głównymi zadaniami w kontekście realizacji powyższego celu jest przywrócenie równowagi i prawidłowego funkcjonowania przez rodziny dotknięte kryzysem oraz zapobieganie i ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Praktyka pracy z rodziną wskazuje, iż wystąpienie sytuacji kryzysowej niejednokrotnie niesie za sobą specyficzne zachowania społeczne, które jeśli nie zostaną w kompetentny sposób ukierunkowane, mogą stanowić eskalację negatywnych skutków danego zdarzenia. Doświadczanie pojawiających się w rodzinach przełomów, zmian życiowych, np. związanych z wiekiem, ze zmianą struktury rodziny (ślub, rozwód, przyjście na świat dziecka, usamodzielnienie się dziecka, żałoba po odejściu członka rodziny, itp.), uzyskaniem zatrudnienia lub utratą pracy, koniecznością dokonywania innych zmian związanych z trudnymi wyborami, towarzyszącymi im silnymi emocjami, problemy i trudności w rodzinach „problemowych”, np. z problemem alkoholowym, z historią przemocy, związanych z przewlekłą chorobą, kryminalną przeszłością członków rodziny- niejednokrotnie zbyt radykalnie oddziałują na członków rodziny, niosąc zakłócenia w jej funkcjonowaniu.

W czasie wykonywania codziennych obowiązków pracownicy Działu ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej ściśle współpracują z Działem Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie. Nierzadko zachodzi bowiem konieczność udzielenia wsparcia przez pracowników tego Działu, przede wszystkim psychologicznego i prawnego, członkom rodziny objętych pracą asystenta. Sytuacja kryzysowa mająca miejsce w rodzinie, często wymaga ingerencji pracowników Działu Interwencji Kryzysowej, przede wszystkim w sytuacji zapewnienia bezpieczeństwa członkom rodziny i jak najsprawniejszego przywrócenia środowiska rodzinnego do równowagi.

W Dziale Interwencji Kryzysowej specjalistycznej pomocy udzielano osobiście oraz telefonicznie:

- prawnej: w każdy wtorek w godz. 7.30 – 17.30,
- psychologicznej: w I i III poniedziałek w godz. od 7.30 do 15.30, II, IV, V poniedziałek w godz. 7.30 do 11.30, wtorek, czwartek, piątek od godz. 7.30 do 15.30 oraz w środy od godz. 10.00 do 18.00,
- socjalnej: w dni powszednie od godz. 7.30 do 15.30, w tym w środę od 7.30 do 18.00.

W sytuacjach tego wymagających, osoby potrzebujące wsparcia mogą liczyć na natychmiastową pomoc niezależnie od ustalonych godzin konsultacji. W ramach pracy Działu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy domowej oferowana jest także możliwość bezpośredniej izolacji od sprawcy i bezpieczne schronienie w hostelu funkcjonującym w budynku Działu, położonym przy ul. Legionów 8 i składającym się z 3 pokoi i wspólnej kuchni.

Należy podkreślić, iż działania związane z rozwiązywaniem nagłych przypadków rażącego naruszenia dobra dzieci realizowane są kompleksowo przez pracowników MOPR nie tylko w dni powszednie w czasie pracy Ośrodka, ale także w dni wolne, święta oraz w porze nocnej. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo i obowiązek odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej, oddzielnie zamieszkującej osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej (art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Dlatego też w ramach zabezpieczenia życia i zdrowia dziecka utworzono dyżury pracowników tut. Ośrodka, którzy ściśle współpracują z Komendą Miejską Policji w Krośnie, a także dysponują danymi rodzin zastępczych, które w sytuacji nagłej mogą zapewnić opiekę dzieciom potrzebującym.

Z prowadzonej diagnozy oraz pracy Ośrodka wynika, iż jedną z najczęstszych przyczyn powstawania sytuacji kryzysowych jest uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków psychoaktywnych czy narkotyków, które generują najczęściej stosowanie przez nich przemocy. W celu przeciwdziałania i niwelowania skutków w/w zachowań w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie działa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Prowadzi ona bieżące działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Picie i nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie, gdzie niejednokrotnie przebywają też małoletnie dzieci.

Rodzina, w której dochodzi do przemocy, nawet w sytuacji, gdy dziecko bezpośrednio jej nie doznaje, nie stwarza korzystnych warunków życia dla dziecka. Stąd przyjmujemy, że w takich rodzinach dziecko jest krzywdzone i również traktujemy je jako doznające przemocy. Dziecko wychowujące się w rodzinie przemocowej, nawet jeśli samo nie jest bezpośrednio ofiarą, ale „jedynie” świadkiem znęcania się jednego z rodziców (opiekunów) nad drugim, nie jest w stanie prawidłowo się rozwijać, zarówno w sferze psychofizycznej, jak i społecznej. W celu zapobiegania tym sytuacjom i ochrony osób doznających przemocy w Gminie Miasto Krosno powołany został Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Prowadzona procedura „Niebieskie Karty” daje możliwość powoływania do każdego indywidualnego przypadku grupy roboczej, która bada sytuację rodziny i reaguje adekwatnie do jej potrzeb. Działania podejmowane na rzecz rodziny przez różnych specjalistów nie mogą się wykluczać, stąd idea pracy w zespołach interdyscyplinarnych, w których skupieni są przedstawiciele policji, pomocy społecznej, placówek oświatowych, służby zdrowia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu czy organizacji pozarządowych.

Podejmując zatem działania związane z rozwiązywaniem sytuacji kryzysowych w roku 2022r. ze specjalistycznego poradnictwa w Dziale Interwencji Kryzysowej MOPR w Krośnie skorzystało 146 rodzin (253 osoby). Udzielono łącznie 1282 porad, w tym 559 z poradnictwa psychologicznego, 204 z poradnictwa prawnego i 519 z poradnictwa socjalnego, Szczegółowe informacje o danych liczbowych dotyczących pracy Działu Interwencji Kryzysowej mieszczą się w sprawozdaniu tej jednostki, która stanowi załącznik do sprawozdania z działalności MOPR.

3. Przeciwdziałanie marginalizacji oraz degradacji społecznej rodzin poprzez zabezpieczenie potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Realizacja powyższego celu w roku 2022 była prowadzona poprzez udzielanie rodzinom potrzebującym pomocy w ramach zadań statutowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie, w tym przyznawanie zasiłków, objęcie dożywianiem dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w postaci ciepłego posiłku czy dofinansowanie wydatków związanych z dożywianiem dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie pomocy rzeczowej w formie produktów żywnościowych w ramach programu FEAD.

Szczegółowe informacje, w tym dane liczbowe dotyczące pomocy materialnej i rzeczowej udzielanej w ramach ustawy o pomocy społecznej, zawiera sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie za rok 2022r.

4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Dzieci z rodzin przeżywających trudności mają możliwość korzystania z zajęć prowadzonych w działających na terenie Gminy Miasto Krosno placówkach wsparcia dziennego. W ramach realizacji swoich zadań placówki zapewniały uczestnikom:

- 1) opiekę i wychowanie,
- 2) pomoc w nauce,
- 3) pomoc w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o indywidualną diagnozę sytuacji dziecka i jego rodziny,
- 4) organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań,
- 5) organizację opieki dla dzieci w okresie wakacji i ferii zimowych,
- 6) organizację zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień mających na celu utrwalanie postaw abstynenckich oraz przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, kształtowanie u dzieci prawidłowych postaw związanych ze zdrowym stylem życia,
- 7) organizowanie w pomieszczeniach placówki dożywiania w formie ciepłych posiłków,
- 8) stałą współpracę z rodzicami lub opiekunami, w tym prowadzenie dla nich zajęć edukacyjnych, mających na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych.

Zadaniem Placówki Wsparcia Dziennego „Ogródek Jordanowski” i jej filii prowadzonych na terenie Gminy Miasta Krosna jest zapewnienie opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stymulowanie rozwoju dzieci poprzez bezpośrednie oddziaływanie na nie, łagodzenie niedostatków wychowawczych i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Główne zadania placówki wsparcia dziennego:

- właściwa organizacja czasu,
- kształtowanie nawyków kultury osobistej i współżycia w grupie,
- rozwijanie zainteresowań oraz pogłębianie zdolności uczniów,
- wdrażanie do samodzielnej pracy umysłowej,
- udzielanie pomocy uczniom mającym trudności w nauce,
- organizacja właściwego wypoczynku i kulturalnej rozrywki,
- współpraca i współdziałanie z domem, ze środowiskiem lokalnym.

Tabela Nr 4. Wykaz placówek wsparcia dziennego mieszczących się na terenie Miasta Krosna :

Placówka Wsparcia Dziennego „Ogródek Jordanowski” w Krośnie			
Lokalizacja placówki	Liczba podopiecznych uczęszczających na zajęcia	Godziny otwarcia	Rodzaj zajęć
Ogródek Jordanowski, ul. Grodzka 20	86	rok szkolny: 11:00-19:00 od poniedziałku do piątku wakacje, ferie zimowe: 7:30-19:00 od poniedziałku do piątku	- zajęcia komputerowe, - zajęcia z j. polskiego (ortografia, przysłowia, powiedzenia, łamańce, gwary), - zajęcia z j. angielskiego, - zajęcia z j. ukraińskiego, - zajęcia z j. migowego, - zajęcia szachowe.
Polanka, ul. Decowskiego 46	23	Rok szkolny: Poniedziałek, czwartek, piątek od 13:00-16:00 Wakacje, ferie zimowe: Poniedziałek, czwartek, piątek 10:00-13:00	- zajęcia muzyczne (karaoke), - zajęcia taneczne, - zajęcia sportowe, - pomoc w nauce szkolnej.
Białobrzegi, ul. Kopernika 17	20	Rok szkolny, wakacje oraz ferie zimowe: wtorek, piątek od 15:00 do 18:00, sobota od 9:00 do 13:00	- zajęcia sportowe, - wycieczki piesze połączone z paleniem grilla, - kino plenerowe, - wyjścia na obiekty sportowe.
Zespół Placówek Oświatowych w Krośnie, ul. Czajkowskiego 49	15	Wakacje: godziny poranne	- pomoc dla uchodźców z Ukrainy mieszkających w Zespole Placówek Oświatowych w Krośnie, - integracja oraz zapoznanie z historią i topografią Krosna, - zajęcia zapewniające opiekę, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, - rozwijanie zainteresowań, indywidualnych uzdolnień dzieci oraz integracja społeczna.

Źródło: dane MOPR Krosno

Wychowawcy w swojej pracy zwracali szczególną uwagę na kształtowanie u wychowanków umiejętności spostrzegania, kształtowanie pamięci, wyobraźni przestrzennej, pomysłowość, wdrażanie zasad estetyki życia codziennego. Poprzez dobór odpowiednich form pracy i metod aktywizujących, rozwijano zdolności do

twórczego wysiłku. Na prowadzonych zajęciach dużą uwagę zwracano także na zachowania przejawiające się agresją fizyczną i słowną wśród wychowanków, na łamanie podstawowych zasad życia w grupie rówieśniczej, a także eliminowanie zachowań negatywnych wobec siebie. Zwracano również uwagę na kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie rówieśniczej, przestrzegania przyjętych zasad, wyrażania swoich potrzeb, przekonań i uczuć oraz dostrzegania ich u innych (kształtowanie postawy asertywnej), ćwiczenie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych, panowania nad emocjami.

Działania podejmowane przez wychowawców placówki:

1) Tematyka zajęć:

- „Co to jest agresja?”
- „Stop przemocy”
- „Nie wyśmiewam się z innych”
- „Cukierki – wystrzegaj się obcych dorosłych”
- „NIE dla papierosów”
- „NIE dla E-papierosów”
- „Bezpieczne i odpowiedzialne korzystania z Internetu”
- „Uzależnienia od urządzeń mobilnych”
- „Odkrywamy nasze wartości”
- „Zdrowy styl życia”
- „Savoir vivre”
- „Człowiek cenniejszy niż złoto”
- „Okruczy szczęścia, wielka wartość małych rzeczy”
- „Jak radzić sobie ze złością”
- „Poznajemy się lepiej – Moje uczucia i emocje”
- „Każdy z nas jest inny i wyjątkowy”
- „Jaki jestem – poznajemy swoje mocne i słabe strony”
- „Mali bohaterowie” – każdy z nas może zostać bohaterem.

2) W ramach zajęć zorganizowano wyjścia do:

- Artkina oraz Kino Helios na projekcję filmów: „O czym dzisiaj marzą zwierzęta”, „Potworna rodzinka 2”, „Minionki – wejście Gru”, „Niezniszczalni”, „Kurozając i tajemnica chomika ciemności”, „Pies w rozmiarze XXL”,
- Centrum Edukacji Ekologicznej przy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie połączone z ogniskiem i pieczeniem kiełbasek,

- RCKP na spotkanie z przedstawicielami Fundacji Razem z Psem oraz ich czteronożnymi pupilami,
- Etnocentrum na wystawę „Kolorowy świat zabawki ludowej”,
- Muzeum Podkarpackiego w Krośnie,
- biblioteki Filia nr 6 w Krośnie na zajęcia pt. „Świat 3D”,
- Linowego Parku Przygody MOSiR Krosno – pokonywanie tras,
- Komendy Miejskiej Policji w Krośnie,
- Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie,
- na stadion Wilków Krosno, zwiedzanie parku maszyn, udział w treningu juniorów,
- do restauracji Parkowa, cukierni Santos, Mc Donald, KFC.
- na krytą pływalnię w Krośnie,
- na basen przy ul. Bursaki w Krośnie,
- na lodowisko przy ul. Bursaki w Krośnie,
- na Stary Cmentarz w Krośnie przy ul. Piłsudskiego,
- systematyczne spacer, wyjścia w okresie zimowym na sanki, narty biegowe

3) Organizowano wyjazdy:

- wędrowkę pieszą na trasie Iwonicz – Las Grabiński – Iwonicz Zdrój,
- wycieczkę do Posady Zarszyńskiej, do Centrum Dziedzictwa Przyrodniczego,
- wycieczkę integracyjną w Bieszczady: wędrowka na trasie Przełęcz Wyżna – Połonina Wetlińska – Smerek – Smerek wieś, zajęcia profilaktyczne z Ratownikami WOPR grupa Bieszczady w Polańczyku, Rejs statkiem po jeziorze Solińskim, spacer po zaporze Solińskiej,
- wycieczkę integracyjną w Pieniny: wędrowka piesza na trasie Krościenko n/Dunajcem – Trzy Korony – Sromowce Wyżne, spływ Dunajcem do Szczawnicy, wyjazd kolejką linową na palenicę,
- wycieczka integracyjna do Rzeszowa: zwiedzanie Muzeum Dobranocek, zabawa w parku trampolin Grawitacja.

4) Zorganizowane zostały:

- konkurs plastyczny dla dzieci wszystkich Placówek Wsparcia Dziennego „Ogródek Jordanowski”, dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Gminy Miasto Krosno, dzieci objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie oraz

wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej – Dom Dziecka w Krośnie pt. „Bezpieczne wakacje”,

- konkurs plastyczny dla dzieci wszystkich Placówek Wsparcia Dziennego „Ogródek Jordanowski” oraz dzieci z Ukrainy pt. „Wakacje bez Internetu”,
- różnorodne zajęcia techniczne,
- zajęcia muzyczne (nauka gry na gitarze i mandolinie, karaoke),
- zajęcia taneczne,
- zajęcia komputerowe,
- zajęcia z j. polskiego (ortografia, przysłowia, łamańce, gwary),
- zajęcia z j. angielskiego,
- zajęcia z j. ukraińskiego,
- zajęcia z języka migowego,
- turnieje, zawody, letnia olimpiada sportowa,
- gry terenowe,
- doświadczenia fizyczno-chemiczne (np. ciecz nienewtonowska),
- projekcja filmowa – „Świetlicowe kino” (cotygodniowe seanse),
- spotkanie z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej.

5) Uczestniczono w:

- Pikniku Rodzinnym „Bądźmy razem w ogródku organizowanym przez MOPR Krosno,
- Pikniku Ekologicznym „Eco Piknik. Segregujemy Odpady”,
- spotkaniu z artystą panem Piotrem Burgerem,
- akcji patriotycznej „Kartka dla Rodaka” – organizowanej przez Fundację dla Rodaka z Olsztyna.

6) Dla wychowanków Placówki zorganizowano następujące imprezy okolicznościowe:

- Śniadanie wielkanocne – 14 IV,
- Dzień Dziecka – 1 VI,
- Andrzejkę – 29 XI,
- Mikołajki – 6 XII,
- Wigilia – 23 XII,
- Sylwester – 30 XII.

Dzieci na bieżąco uczestniczyły w zajęciach na świeżym powietrzu, podczas których miały możliwość ruchu dostosowanego odpowiedniego do wieku i świetną zabawę, np. gra w dwa ognie, zabawa w chowanego, gra w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, badminton, tenisa stołowego i ziemnego, podchody, walka na śnieżki, sanki, narty biegowe, itp. W zależności od warunków pogodowych podopiecznym organizowano zajęcia, w ramach których inicjowano różnego rodzaju gry planszowe, które nie tylko bawiły, ale również uczyły ich, np. tabliczki mnożenia, nazw kontynentów, zasad ortografii, jak również uczyły wytrwałości, cierpliwości i współpracy w grupie. Jako owoce działalności świetlicy i zajęć plastycznych można wymienić dekoracje pracami plastycznymi i wykonywanie wystroju sal, zgodnie ze zbliżającymi się świętami lub uroczystościami.

Pozytywne reakcje ze strony dzieci i ich rodziców dotyczące funkcjonowania placówki wsparcia dziennego „Ogródek Jordanowski” mieszczącej się na terenie Miasta Krosna wskazują, iż jest ona bardzo ważnym miejscem dla uczęszczającej do niej dzieci i młodzieży.

Systemowa praca z rodziną w jej środowisku naturalnym prowadzona była także w ramach pracy socjalnej, wykonywanej przez profesjonalną kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie. Dzięki doświadczeniu zawodowemu pracowników wykonywana przez nich praca socjalna była kontynuowana na bieżąco i pozwalała na wskazanie rodzin zagrożonych, wymagających wsparcia asystenta rodziny w przeciwdziałanie ich dysfunkcyjności. Prowadzone działania ze strony asystenta rodziny także pozwalają na bieżący monitoring dotyczący funkcjonowania rodzin, sposobu i jakości wykonywanej władzy rodzicielskiej oraz problemów wychowawczych z jakimi borykają się rodzice. We wspomnianej pracy asystenci rodziny na bieżąco współpracują z kuratorami sądowymi oraz pedagogami szkolnymi. Asystenci systematycznie monitorują postępy edukacyjne dzieci z rodzin objętych wsparciem, organizują dodatkowe zajęcia, pomoc edukacyjną. Poprzez stały kontakt z rodziną mają wgląd w zasady jej funkcjonowania oraz trudności jakie napotyka, w razie konieczności inicjując bardziej radykalne środki w postaci zawiadomienia sądu rodzinnego. W 2022r. kontynuowano współpracę z rodzinami będącymi pod nadzorem kuratorów sądowych. Dzięki wymianie informacji o rodzinie i częstym podejmowaniu wspólnych działań, rodziny mogą liczyć na wielokierunkową pomoc i wsparcie ze strony naszych pracowników.

5. Zapobieganie uzależnieniom, w tym od alkoholu, od środków odurzających i psychoaktywnych.

Realizacja powyższego celu wymaga szczególnej uwagi ze względu na wysoki odsetek rodzin dotkniętych takim problemem oraz jego patogeny charakter dla funkcjonowania całego środowiska rodzinnego. Do najbardziej szkodliwych i najczęstszych uzależnień należą alkoholizm i narkomania. W ramach pracy socjalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Krośnie podejmowana jest wczesna interwencja uzależnień (kierowanie przez pracowników socjalnych wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kierowanie tych osób na terapię indywidualną lub grupową, wsparcie psychologiczne i prawne dla osób uzależnionych i współuzależnionych). Praca terapeutyczna jest ściśle związana z efektami pracy na gruncie rozwiązywania sytuacji kryzysowych oraz wspierania bieżącego funkcjonowania rodziny. Dzieci z rodzin zagrożonych i dysfunkcyjnych otaczane są także wsparciem i opieką w ramach pracy placówki wsparcia dziennego co pozwala niejednokrotnie na łagodzenie występujących w ich rodzinach niedostatków wychowawczych.

Informacja na temat działań związanych ze wsparciem dla rodzin z problemami alkoholowymi i zagrożonych narkomanią oraz na temat organizacji wypoczynku dla dzieci z tych rodzin, została zawarta w sprawozdaniu z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2022.

6. Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Asystenci zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Krośnie w 2022r. pracowali z ośmioma rodzinami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W rodzinach tych przebywało 11 dzieci. Troje dzieci umieszczonych było w rodzinach zastępczych spokrewnionych, czworo dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, czworo dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych. Podczas swojej pracy asystenci motywują rodziny do działań umożliwiających powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do ich środowiska rodzinnego, poprzez wzbudzanie i podtrzymywanie ich motywacji do współpracy, gotowości do zmiany ich sytuacji życiowej, uczestnictwa w życiu dziecka, gotowości przyjęcia współodpowiedzialności za jego wychowanie i opiekę. Asystent współtworzy plan pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dla dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Ponadto motywuje rodziny do udziału w grupach wsparcia oraz skorzystania ze szkolenia dla rodziców

biologicznych, podnoszącego ich kwalifikacje rodzicielskie. Mimo podejmowanych działań, w ciągu 2022r. żadna z tych rodzin nie wykazała chęci uczestnictwa w grupie wsparcia, dlatego nie została ona utworzona. Rodziny określają wolę korzystania z pomocy psychologa w firmie indywidualnej, nie są zainteresowana formami spotkań grupowych. Proponowana możliwość uczestnictwa w szkoleniach, także nie spotkała się z zainteresowaniem rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W 2022r. Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej po raz kolejny ogłosiło „Program asystent rodziny na rok 2022”, dotyczący dofinansowania kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia asystentów rodzin aktywnie działających na rzecz rodzin. Głównym celem programu była pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny, w tym również realizacji przez asystenta rodziny wsparcia, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Na ten cel Gmina Miasto Krosno pozyskała kwotę 9.000 zł i stanowiła ona jednorazowy dodatek dla trzech zatrudnionych asystentów.

Zadania powiatu: zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej, która jest sprawowana w przypadku niemożności stworzenia odpowiednich warunków do opieki nad dzieckiem przez rodziców biologicznych.

Głównym celem programu jest zapewnienie dzieciom z Gminy Miasto Krosno optymalnych warunków rozwoju w instytucjonalnych i rodzinnych formach pieczy zastępczej. Cel główny programu został rozwinięty o cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działań w obrębie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

1. Propagowanie rodzicielstwa zastępczego jako najlepszej formy opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych.

Przewidywanymi skutkami działań podejmowanych w celu realizacji powyższego celu powinna być zmiana świadomości społeczności lokalnej w zakresie postrzegania funkcji rodziny zastępczej oraz zwiększenie motywacji osób chętnych do pełnienia tej roli. Wymiernym efektem powinien być systematyczny wzrost liczby osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz podnoszenie jakości w pełnieniu tej funkcji poprzez rodziny już funkcjonujące.

Podejmując starania o pozyskanie rodzin/osób zainteresowanych pełnieniem roli rodzica zastępczego na stronie internetowej Ośrodka oraz za pośrednictwem znanego portalu społecznościowego facebook - cyklicznie pojawiają się informacje dotyczące możliwości wzięcia udziału w szkoleniu dla rodzin zastępczych. Także w siedzibie MOPR Krosno znajdują się plakaty, które informują jak zostać rodzicem zastępczym. Pracownicy MOPR Krosno propagowali rodzicielstwo zastępcze również podczas miejskich uroczystości rozdając opracowane wcześniej ulotki a także zamieszczali ogłoszenia w większych zakładach pracy,

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie utrzymuje także stałą współpracę z Fundacją „Wielkie Serce Dla Dzieci”, która podejmuje działania na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego. W mediach społecznościowych oraz na stronach portalu informacyjnego krosno.pl i stronie firmowej MOPR ukazały się informacje zachęcające do podjęcia się roli rodzica zastępczego. Na bieżąco czynimy starania by apel i szczegółowe informacje w zakresie promocji rodzicielstwa zastępczego trafiały do jak największej liczby mieszkańców naszego miasta.

Mimo podejmowania licznych działań zachęcających do podjęcia się roli rodzica zastępczego w roku 2022 nie zgłosiła się żadna rodzina, która chciałaby podjąć się tej misji.

Rodzinom zastępczym oferowane jest wsparcie, które daje możliwość uczestnictwa w grupach wsparcia. Funkcjonujące na terenie Gminy Miasta Krosna rodziny są przychylnie takiej formie wsparcia, jednak większość określa, że działalność w Stowarzyszeniach oraz Fundacjach, których są członkami, doraźnie stanowi dla nich wystarczającą pomoc i zainteresowanie. Funkcjonujące na terenie Miasta Krosna rodziny zastępcze utrzymują jednak stały kontakt telefoniczny i osobisty z pracownikami naszego Ośrodka, którzy na bieżąco oferują im pomoc i wsparcie w każdym zgłaszanym problemie i podejmują w tym kierunku działania zaradcze.

2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Rodzina zastępcza jest formą pieczy zastępczej najbardziej zbliżoną do naturalnej. Stwarza ona najbardziej optymalne warunki zabezpieczenia oraz niesienia pomocy dzieciom, które z powodu kryzysu w rodzinie są zmuszone tymczasowo przebywać poza nią. Wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące w 2022r. na terenie Gminy Miasto Krosno zostały ustanowione na podstawie decyzji Sądu. W okresie od 1 stycznia 2022r. do 31 grudnia 2022r. na terenie Gminy Miasto Krosno funkcjonowało łącznie 39 rodzin zastępczych, w których przebywało 53 dzieci.

Tabela 5. Wykaz rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Krosna od 01.01.2022r. do 31.12.2022r.

Rodzaje pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych
Rodziny zastępcze spokrewnione	24	30
Rodziny zastępcze niezawodowe	12	14
Rodziny zastępcze zawodowe	3	9
Łącznie	39	53

Źródło: dane MOPR Krosno

W okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 7 dzieci: z tego 2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 1 dziecko umieszczono w placówce opiekuńczo – wychowawczej, 2 dzieci zostało przysposobionych, 1 rodzina zastępcza zmieniła miejsce zamieszkania, natomiast 1 osoba usamodzielniała się i założyła własne gospodarstwo domowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Krosna jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Krośnie, realizuje postanowienia Sądu o umieszczaniu małoletnich dzieci w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Na dzień 31.12.2022r. w placówce opiekuńczo- wychowawczej funkcjonującej na terenie Miasta Krosna - Dom Dziecka im. Ks. Gorazdowskiego - przebywało 17 dzieci, spośród których z terenu Gminy Miasto Krosna przebywało 11-ro dzieci oraz 6-ro z innych powiatów, z którymi zawarte są porozumienia określające warunki finansowania pobytu w/w dzieci w placówce. W związku z koniecznością pilnego zapewnienia pieczy zastępczej trójce małoletniego rodzeństwa, za zgodą Wojewody Podkarpackiego, w placówce opiekuńczo – wychowawczej Dom Dziecka w Krośnie umieszczono w/w rodzeństwo ponad regulaminową liczbę miejsc w placówce. Było to podyktowane brakiem miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej oraz zasadą nierozdzielania rodzeństw.

W ramach swoich działań Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie podejmuje wszechstronne działania skierowane na utrzymywanie systematycznego kontaktu z rodzicami biologicznymi dzieci, przebywającymi w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny te mają możliwość odbycia spotkań ze swoimi dziećmi w świetlicy Działu Interwencji Kryzysowej lub w siedzibie MOPR Krosno. Rodziny biologiczne ustalają taki kontakt z pracownikami Działu ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej. Obecnie trzy rodziny biologiczne posiadają sądownie ustalone kontakty z dziećmi, w których w miarę potrzeb uczestniczą ze strony Organizatora także psycholog lub koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Realizując przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie podejmuje także systematyczne działania związane z obowiązkiem badania bieżącej sytuacji materialno–bytowej rodziców biologicznych, pod kątem ustalenia odpłatności za pobyt ich dzieci w wymienionych formach pieczy. Wykonujemy także wnioski, skierowane z innych powiatów, o zgromadzenie dla nich informacji o rodzinach biologicznych przebywających na terenie Gminy Miasto Krosno oraz o ich sytuacji bytowej – celem ustalenia przez powiaty takiej odpłatności.

Pobyt dzieci we wszystkich formach pieczy zastępczej jest odpłatny i opłatę tę winni ponosić solidarnie rodzice dziecka. Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krosna Nr XXVI/400/12 z dnia 28 marca 2012r. osoby zobowiązane do odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej mają możliwość złożenia wniosku o odstąpienie od ustalenia odpłatności, w sytuacji gdy u osoby tej zachodzi okoliczność długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 250% kwoty kryterium dochodowego, ustalonego przepisami ustawy o pomocy społecznej. Z uwagi na dysfunkcjonalność środowiska, niski poziom

wykształcenia, brak kwalifikacji zawodowych, uzależnienia członków rodzin - okoliczności, które negatywnie wpływają na odzyskanie zdolności opiekuńczo - wychowawczych i odrodzenie się rodziny – w większości rodzin zachodzą przesłanki do zastosowania wyżej wskazanych ulg.

W roku 2022 niemalże wszystkie osoby, wobec których wszczęto postępowanie w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, złożyły wnioski o odstąpienie od tej opłaty. W 31 przypadkach wnioski te rozpatrzono pozytywnie. Jeden z rodziców, z uwagi na ustalenie ojcostwa został zobowiązany do ponoszenia pełnej odpłatności za pobyt dziecka w zawodowej rodzinie zastępczej, jednak w związku ze złożeniem przez niego odwołania do organu II instancji, prowadzone jest dalsze postępowanie w tej sprawie. W jednym przypadku rodzice biologiczni dziecka ponoszą odpłatność za pobyt ich dziecka w pieczy - w wysokości 1.200 zł miesięcznie.

Dział ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej w celu uniknięcia konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej oraz zapobiegania pogłębiania się dysfunkcyjności rodzin, ściśle współpracuje z zespołem kuratorów sądowych w sprawach rodzinnych i nieletnich oraz w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Krośnie, Komendą Miejską Policji w Krośnie, szkołami, ośrodkami zdrowia oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie. Systematycznie konsultuje się także z pracownikami służby zdrowia, Miejską Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, pomaga w znalezieniu dzieciom odpowiednich form pomocy, rehabilitacji, oddziaływań psychologiczno-pedagogicznych, udziela wsparcia w nauce i spędzaniu czasu wolnego.

W ramach współpracy prowadzonej na gruncie kompleksowego systemu tworzenia warunków do rozwoju pieczy zastępczej na terenie Gminy Miasto Krosno, podejmujemy stałą współpracę z organizacjami powołanymi do wspierania rodziny. Są to między innymi kuratorzy sądowi oraz Sądy Rodzinne, do których kierujemy wnioski o wydanie zarządzeń w przedmiocie władzy rodzicielskiej. W 2022r. podejmując współpracę z jednostkami policji, pracownikami placówek oświatowych - Dział ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej skierował do Sądu Rejonowego w Krośnie 6 wniosków, a Dział Interwencji Kryzysowej - 4 wnioski. Na bieżąco uczestniczymy także w prowadzonych w Sądzie postępowaniach inicjowanych w ramach działań interdyscyplinarnych przez inne podmioty.

3. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w Gminie Miasto Krosno.

W ramach realizacji powyższego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie oferuje profesjonalne wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieciom korzystającym z tej formy pomocy. Prowadzone poradnictwo ma na celu wsparcie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu w obrębie systemu rodzinnego i środowiska lokalnego, wspomaganie w sytuacjach trudnych, pomoc w rozwiązywaniu problemów rozwojowych, kryzysowych, udzielanie rodzinie oraz jej członkom wielozakresowej pomocy doraźnej i informacyjnej.

Kompetencje rodzin zastępczych wymagają doskonalenia i wsparcia ze strony specjalistów, dlatego też do dyspozycji wszystkich rodzin zastępczych są psychologowie, pedagog, pracownicy socjalni, a także prawnicy MOPR w Krośnie. Prawnik udzielał porad prawnych z zakresu wykonywania władzy rodzicielskiej, ustalania osobistych kontaktów z dzieckiem, alimentacji, spraw spadkowych, uregulowania sytuacji mieszkaniowej, objęcia leczeniem odwykowym - udzielając jednocześnie pomocy w sporządzaniu pism procesowych oraz w kontaktach z Sądem. Oferowana przez Dział ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej pomoc psychologiczna to niezwykle ważna forma wsparcia rodzin zastępczych i ich wychowanków. Dzieci umieszczane w pieczy zastępczej są każdorazowo obciążone traumatycznymi przeżyciami, związanymi z ich indywidualną sytuacją rodzinną - co wiąże się z potrzebą obejmowania ich kompleksową pomocą terapeutyczną ze strony wykwalifikowanej kadry psychologów. Niejednokrotnie na prośbę rodzin zastępczych uczestniczą oni w spotkaniach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi. Wsparcie psychologa jest w tych przypadkach konieczne, szczególnie w pierwszej fazie, dotyczącej zmiany sytuacji życiowej dziecka. Rodziny zastępcze oraz dzieci w nich przebywające chętnie korzystały również ze wsparcia pedagoga, który dokonuje oceny oraz analizy sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Aby podnieść kompetencje osób pełniących funkcję rodziny zastępczej w 2022r. zorganizowano dwa szkolenia pn. „ Jak kierować swoim zachowaniem żeby konstruktywnie wpływać na zachowanie dzieci” oraz „ Wzmacnianie kompetencji rodziców zastępczych – stawianie granic, wprowadzanie zasad, stosowanie konsekwencji”. W spotkaniu tym wzięło udział łącznie 11 osób. Rodzice zastępczy bardzo pozytywnie oceniają tego typu szkolenia, dlatego też w roku 2023r. będą one kontynuowane.

Do zadań pracowników Organizatora należy także przeprowadzanie wywiadów, w celu ustalenia predyspozycji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, którzy zgłaszają gotowość do pełnienia tej funkcji. W 2022r. dokonano, na wniosek Sądu Rodzinnego oceny 6 rodzin (łącznie ze specjalistycznymi opiniami psychologa, pedagoga oraz szczegółowym wywiadem środowiskowym). Pracownik socjalny,

pedagog oraz psycholog Działu ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie regularnie przeprowadzają także wywiady oraz dokonują oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – zgodnie z art. 128 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem tych działań jest ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, umożliwiającą ich przysposobienie, ocena stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, a przede wszystkim ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z uwagi na zniesienie ograniczeń związanych z epidemią COVID - 19 w 2022r. powrócono do stacjonarnej formy dokonywania ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W okresie od 01.01.2022r. do dnia 31.12.2022r. odbyły się 64 posiedzenia zespołu, w którym uczestniczyli rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, przedstawiciele szkół, przedszkoli, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, asystent rodziny, psycholog MOPR, pedagog MOPR, Kierownik Działu ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej, kurator rodziny a także inne osoby bliskie dziecku. Mimo ustawowego obowiązku wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz prawidłowego powiadomieniu o terminie posiedzenia zespołu, w żadnym z nich w okresie sprawozdawczym nie uczestniczył przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego. Uczestnicy posiedzeń omawiali bieżącą sytuację dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz formułowali wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy, które następnie przekazywane były do Sądu Rejonowego w Krośnie.

W ramach działań Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Krośnie na lata 2022 – 2024 podobnie jak w latach ubiegłych, po raz kolejny podjęto kroki zmierzające do utworzenia grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Rodziny zastępcze były zachęcane przez psychologa do skorzystania z takiej formy pomocy, jednak mimo początkowego zainteresowania w roku 2022 działanie to nie zostało zrealizowane. Wskazujemy jednocześnie, iż rodziny te na bieżąco objęte są wsparciem i pomocą specjalistów zatrudnionych w Dziale ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPR Krosno.

Działania na rzecz rodzin zastępczych wynikające z potrzeb oraz założeń Programu odzwierciedla zatrudnienie w MOPR Krosno 3 osób na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (2,5 etatu). Do dnia 31.12.2022r. ich pomocą objęto 35 rodzin zastępczych. Rodziny zastępcze, które nie posiadały wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z założeniami ustawy objęte były pomocą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wspiera rodziny zastępcze w ich bieżącym funkcjonowaniu, pomaga w przewyżnianiu trudności związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej oraz

monitoruje prawidłowość pełnienia tej funkcji. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej zgłasza także do ośrodka adopcyjnego dzieci przebywające w rodzinach zastępczych, którym została uregulowana sytuacja prawna. W 2022r. zgłoszono 5 dzieci, z czego posiadamy informacje, iż obecnie 1 zostało przysposobione.

Osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej przysługują świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. W 2022r. rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie Gminy Miasto Krosno wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 554 948,84. Na wyżej wskazaną kwotę składają się świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, dodatki z tytułu niepełnosprawności tych dzieci, dofinansowania do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania, świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka, a także środki na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w rodzinie. Dodatkowym wsparciem finansowym jakim objęto rodziny zastępcze było przyznanie dodatku wychowawczego - tzw. „500+” w łącznej kwocie 87 803,04 zł. Skorzystało z niego 38 dzieci z rodzin zastępczych. Powyższe świadczenie było wypłacane przez tutejszy Ośrodek do dnia 31.05.2022r. Od dnia 01.06.2022r. wypłaca je Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

4. Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo –wychowawczych.

Osobie opuszczającej różne formy pieczy zastępczej (jeżeli była w nich umieszczona na podstawie orzeczenia sądu) po osiągnięciu przez nią pełnoletności, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przewiduje przyznanie kolejnych form pomocy: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub finansowej. Ponadto osobom, które zgłaszają takie potrzeby udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych czy pomocy w znalezieniu zatrudnienia. Pomoc ta udzielana lub przyznawana jest na wniosek osoby usamodzielnianej, po zatwierdzeniu indywidualnego programu usamodzielnienia oraz jego bieżących modyfikacji. W trakcie realizacji przez osobę usamodzielnianą indywidualnego programu usamodzielnienia, osoby te mają prawo do uzyskania wsparcia ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz opiekuna osoby usamodzielnianej. W 2022r. podobnie jak w latach ubiegłych, na rzecz osób usamodzielnianych było realizowane doradztwo psychologiczne, socjalne, prawne, wsparcie rzeczowe i finansowe oraz pomoc w zapewnieniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Głównym wsparciem, którym obejmuje się osoby usamodzielniane jest wsparcie socjalne, które jest dla nich niezbędne przy stawianiu pierwszych kroków w samodzielności. Osobom

tego wymagającym proponowane jest także wszelkie wspomniane wyżej poradnictwo, z którego osoby usamodzielniane korzystają doraźnie, w miarę swoich akcentowanych potrzeb.

W ramach realizacji zadań Programu skierowanych na pomoc w usamodzielnianiu wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie użytkuje lokal mieszkalny położony przy ul. Żwirki i Wigury 5/9 – który funkcjonuje jako mieszkanie chronione, przeznaczone dla osób z terenu Gminy Miasta Krosno, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności: osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich. Mieszkanie to jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Osoby zamieszkałe w mieszkaniu chronionym uczą się samodzielnego funkcjonowania oraz prawidłowych nawyków, niezbędnych do radzenia sobie w środowisku, po opuszczeniu pieczy zastępczej.

W okresie od 01.01.2022r. do dnia 31.12.2022r. z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało łącznie 3 byłych wychowanków pieczy zastępczej. Dwie osoby to wychowanki placówki opiekuńczo-wychowawczej Dom Dziecka w Krośnie, jedna to była wychowanka rodziny zastępczej spokrewnionej. Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie napływają wnioski wychowanków (chłopców) Domu Dziecka w Krośnie, którzy chcieliby się usamodzielnic jednak nie mogą liczyć na pomoc ze strony rodziny biologicznej. Pobyt w mieszkaniu chronionym byłby dla nich ogromnym wsparciem w rozpoczęciu i przystosowaniu się do samodzielnego życia. Z uwagi na to, że Gmina Miasto Krosno dysponuje jednym lokalem pełniącym funkcję mieszkania chronionego, brak jest obecnie możliwości zaoferowania takiego wsparcia chłopcom chcącym opuścić placówkę opiekuńczo – wychowawczą. Zasadnym wydaje się być zatem pozyskanie lokalu, który mógłby przeznaczony na mieszkanie chronione dla chłopców.

Poza wsparciem w zapewnieniu mieszkania dla wychowanków pieczy zastępczej, w roku 2022 udzielano następujących świadczeń na rzecz osób usamodzielnianych:

- 1) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki przyznano dla 5 wychowanków rodzin zastępczych na łączną kwotę 23 133 zł,

- 2) pomoc pieniężną na usamodzielnienie przyznano dla 1 osoby usamodzielnianej, pochodzącej z rodziny zastępczej na kwotę 3 730 zł,
- 3) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki przyznano dla 5 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na łączną kwotę 30 897 zł,
- 4) pomoc pieniężną na zagospodarowanie dla 1 byłego wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej przyznano w kwocie 1 695 zł,
- 5) pomoc pieniężną na usamodzielnienie przyznano dla 1 osobie usamodzielnianej z placówki opiekuńczo - wychowawczej na kwotę 7 458 zł.

Tabela 6. Wykaz pomocy finansowej przyznanej osobom usamodzielnianym w roku 2022.

Lp.	Rodzaj pomocy	ilość wychowanków w z rodzin zastępczych	kwota wypłaconych świadczeń	ilość wychowanków z placówek	kwota wypłaconych świadczeń
1.	pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki	5	23 133 zł	5	30 897 zł
2.	pomoc finansową na zagospodarowanie	0	0	1	1 695 zł
3.	pomoc pieniężną na usamodzielnienie	1	3 730 zł	1	7 458 zł

Źródło: dane MOPR Krosno

5. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.

Zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest doskonalenie kadry z zakresu pieczy zastępczej, między innymi poprzez udział pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w szkoleniach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny, a także systematyczna współpraca z placówkami edukacyjnymi, sądami oraz ośrodkami zdrowia.

W celu podniesienia kompetencji zawodowych pracownicy Działu ds. Asysty Rodziny i Pieczy Zastępczej Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2022r. uczestniczyli w grupowej superwizji pracy socjalnej, konferencji „Pasje i uczucia chronią od zepsucia - profilaktyka przestępczości dzieci i młodzieży”, szkoleniu pn. „dobro dziecka i jego ochrona w systemie pieczy zastępczej – specyfika funkcjonowania dziecka w pieczy zastępczej”, „Krosno – miasto dostępne dla

każdego – wdrożenie standardów dostępności”, oraz brali udział w debacie „Rodzina zastępcza – nowa wartość Twojego życia”.

6. Ustalenie limitu rodzin zastępczych.

Zgodnie z limitem określonym w „Programie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2022-2024” w Gminie Miasto Krosno, w 2022 roku, funkcjonowały 3 rodziny zastępcze, z którymi w latach ubiegłych zawarto umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, w tym 1 specjalistyczna zawodowa rodzina zastępcza. W rodzinach tych od dnia 01.01.2022r. do 31.12.2022r. przebywało łącznie 9 dzieci. W przypadku rodziny zastępczej specjalistycznej oraz dwóch rodzin zastępczych zawodowych powiaty, z którymi zawarto w tym celu porozumienia, współfinansowały wynagrodzenie rodzin zawodowych, z uwagi na fakt, iż w rodzinach tych przebywają dzieci z ich terenu. Z dniem 30.06.2022r. jedna z rodzin, z uwagi na podjęcie innej pracy zarobkowej, zrezygnowała z pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej. W związku z tym na dzień 31.12.2022r. w Gminie Miasto Krosno funkcjonowały 2 zawodowe rodziny zastępcze, w tym 1 specjalistyczna. W roku 2022 nie wpłynęły nowe wnioski o utworzenie lub przekształcenie rodziny zastępczej w rodzinę zastępczą zawodową. Wynagrodzenie dla funkcjonujących w mieście Krośnie rodzin zastępczych zawodowych w 2022r. wyniosło łącznie 87 527,94 zł.

Podsumowanie:

Celem opracowanego Programu jest dążenia do wdrożenia różnorodnych form oddziaływań skierowanych do członków rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasta Krosna poprzez skuteczną i efektywną pomoc dziecku i rodzinie. Działania te mają stworzyć optymalne warunki rozwoju dzieci, a ich celem jest osiągnięcie przez rodzinę stabilizacji życiowej i zapobieganie konieczności umieszczenia dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.

Doświadczenie z realizacji poprzednio przyjętego Programu wskazuje, iż dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy nadal kontynuować realizację kompleksowego wsparcia w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania oraz promować ideę rodzicielstwa zastępczego, w celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a tym samym zapewnienia opieki i wsparcia dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych. Nadal niestety borykamy się z problemem deficytu tworzenia nowych form rodzinnej pieczy zastępczej, stanowiących zabezpieczenie dla możliwości umieszczenia dzieci w bezpiecznym

środowisku rodzinnym - zgodnie w wydawanymi postanowieniami Sądu Rodzinnego. Stanowi to niestety ogólnopolski problem, wskazujący, iż rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej następuje zbyt wolno w stosunku do potrzeb.

Szczegółowe dane dotyczące finansowania zadań gminy oraz powiatu, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. zawarte są w sprawozdaniu finansowym za rok 2022 z realizacji budżetu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie.

Sporządziła:
Katarzyna Zajdel